

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PŁOŃSKU
ZA 2019 r.**

Sporządził i przedstawił :

ZARZĄD BANKU

Płońsk, maj 2020 rok

SPIS TREŚCI

I Ogólne informacje o Banku	3
1. Władze Banku	3
2. Organizacja i sieć placówek	7
3. Pracownicy Banku	7
4. Członkowie Banku i fundusze własne	8
5. Majątek Banku i inwestycje finansowe	8
II Uwarunkowania ogólne prowadzonej działalności	9
III Charakterystyka podstawowych obszarów działalności Banku	11
1. Działalność depozytowa	12
2. Działalność kredytowa	14
3. Pozostała działalność	15
IV Sytuacja finansowa Banku i wykonanie wyniku	16
1. Bilans	16
2. Rachunek zysków i strat	16
V Działalność inwestycyjna Banku	17
VI Wskaźniki finansowe charakteryzujące działalność Banku w 2019 r.	18
VII Komunikacja z klientem i członkami Banku	21
VIII Społeczna działalność Banku	22
IX Działalność marketingowa Banku	22
X System zarządzania Bankiem	23
1. System zarządzania ryzykiem	24
2. System kontroli wewnętrznej	33
XI Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w 2020 r.	35
XII Pozostałe informacje	38

I. OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Nazwa	Bank Spółdzielczy w Płońsku
Forma prawna	Spółdzielnia
Fundusz założycielski	53 317 056,68 PLN
KRS	0000049877
REGON	000508945
NIP	5670005918
Kraj siedziby	Rzeczpospolita Polska
Siedziba	Płońsk
Adres	09-100 Płońsk ul. Płocka 28
Telefon	(23) 663 09 31
Faks	(23) 671-17-22
Strona internetowa	www.bsplonsk.pl

1. Władze Banku

Najważniejszym organem Banku jest Zebranie Przedstawicieli w liczbie 45 delegatów, wybieranych na zebraniach grup członkowskich. Działalność Banku nadzoruje Rada Nadzorcza, wybierana na okres 4-letniej kadencji. Działalnością Banku kieruje Zarząd, powołany przez Radę Nadzorczą na czas nieokreślony.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza i Zarząd pracowały w następującym składzie:

1. do 26.07.2019r. Skład Rady Nadzorczej wybranej na kadencję 2018-2022

Imię i nazwisko	Funkcja
Jan Peplowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Wojciech Rutkowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Jerzy Granuszewski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Maciej Biernatowicz	Członek Rady Nadzorczej - Członek Komitetu Audytu
Adam Brzeszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Jan Golacik	Członek Rady Nadzorczej
Jadwiga Kocik	Członek Rady Nadzorczej
Emilia Leszczyńska	Członek Rady Nadzorczej – Członek Komitetu Audytu
Andrzej Liberek	Członek Rady Nadzorczej – Przewodniczący Komitetu Audytu
Leonard Milewski	Członek Rady Nadzorczej
Iwona Skalska	Członek Rady Nadzorczej

W wyniku śmierci w dniu 26.07.2019 r. Przewodniczącego Rady Nadzorczej p. Jana Peplowskiego do końca roku 2019 r. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Płońsku pracowała w składzie 10 osobowym, a od października 2019 r. ukonstytuowała się w następujący sposób:

Imię i nazwisko	Funkcja
Wojciech Rutkowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Maciej Biernatowicz	Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Jerzy Granuszewski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Adam Brzeszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Jan Golacik	Członek Rady Nadzorczej
Jadwiga Kocik	Członek Rady Nadzorczej
Emilia Leszczyńska	Członek Rady Nadzorczej – Członek Komitetu Audytu
Andrzej Liberek	Członek Rady Nadzorczej – Przewodniczący Komitetu Audytu
Leonard Milewski	Członek Rady Nadzorczej
Iwona Skalska	Członek Rady Nadzorczej- Członek Komitetu Audytu

2. W okresie sprawozdawczym działalnością Banku kierował Zarząd w składzie:

	Funkcja
Dariusz Konofalski	Prezes Zarządu
Wioleta Ciulińska	Wiceprezes Zarządu ds. finansów i bezpieczeństwa
Robert Malinowski	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

3. Zebranie Przedstawicieli

W 2019 r miały miejsce:

- 1) Sprawozdawcze Zebranie Przedstawicieli w dniu 15.05.2019 r.
- 2) Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli w dniu 12.12.2019 r.

Sprawozdawcze Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Płońsku odbyło się w 15 maja 2019 r.

Porządek obrad:

1. Otwarcie Zebrania Przedstawicieli.
2. Wybór Przewodniczącego i Sekretarza, stanowiących Prezydium Zebrania.
3. Stwierdzenie przez Przewodniczącego prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli oraz jego zdolności do podejmowania uchwał.

4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Wybór Komisji:
 - 1) Mandatowo – Skrutacyjnej,
 - 2) Uchwał i Wniosków,
 - 3) ds. Odpowiedniości.
6. Przyjęcie protokołu z Zebrania Przedstawicieli odbytego 14.06.2018 r.
7. Sprawozdanie Zarządu z:
 - 1) działalności Banku w 2018 roku wraz z propozycją kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno – kulturalnej na lata 2019 – 2020,
 - 2) wykonania uchwał z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
8. Sprawozdanie niezależnego Biegłego Rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego oraz wniosek Zarządu w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za 2018 rok.
9. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z działalności w 2018 r. oraz wnioski Rady dotyczące :
 - 1) przyjęcia sprawozdania finansowego i podziału nadwyżki bilansowej,
 - 2) oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku i Zarządu jako organu kolegialnego,
 - 3) udzielenia członkom Zarządu absolutorium za 2018 r.,
 - 4) oceny funkcjonowania w Banku Polityki wynagradzania oraz stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
10. Sprawozdanie Komisji ds. Odpowiedniości z oceny odpowiedniości w 2018r. członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego.
11. Dyskusja nad sprawozdaniami.
12. Podjęcie uchwał w sprawach:
 - 1) zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Banku w 2018 roku oraz sprawozdania finansowego za rok 2018,
 - 2) zmiany Procedury oceny kompetencji kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku,
 - 3) oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej,
 - 4) udzielenia absolutorium członkom Zarządu,
 - 5) zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności w 2018 r.,
 - 6) zmiany Polityki podziału nadwyżki bilansowej w Banku,
 - 7) podziału nadwyżki bilansowej Banku za 2018 r.,

13. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków oraz podjęcie uchwały w sprawie kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno - kulturalnej Banku na lata 2019 – 2020.
14. Wręczenie nagród zasłużonym pracownikom Banku.
15. Wręczenie dyplomów uznania emerytowanym pracownikom i długoletnim udziałowcom Banku.
16. Zamknięcie obrad.

Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli w sprawie przyłączenia Banku Spółdzielczego w Załuskach odbyło się 12.12.2019r.

Porządek obrad:

1. Otwarcie Zebrania Przedstawicieli.
2. Wybór Przewodniczącego i Sekretarza, stanowiących Prezydium Zebrania.
3. Stwierdzenie przez Przewodniczącego prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli oraz jego zdolności do podejmowania uchwał.
4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Wybór Komisji:
 - 1) Mandatowo – Skrutacyjnej,
 - 2) Uchwał i Wniosków.
6. Przyjęcie protokołu z Zebrania Przedstawicieli odbytego w dniu 15.05.2019 r.
7. Omówienie przez Zarząd planowanego połączenia Banku Spółdzielczego w Płońsku (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Załuskach (bank przejmowany).
8. Zapoznanie z wynikami lustracji ustawowej.
9. Dyskusja dotycząca spraw wskazanych w pkt 7 i pkt 8.
10. Podjęcie uchwały w sprawie połączenia Banku Spółdzielczego w Płońsku (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Załuskach (bank przejmowany).
11. Zamknięcie obrad.

Zarząd wykonując swoje obowiązki odbył 60 posiedzeń, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznawał się i analizował otrzymywane materiały zgodnie z zakresem i częstotliwością wynikającą z systemu informacji zarządczej. Podjęto 150 uchwał, które dotyczyły bieżącej działalności, między innymi wprowadzających zmiany w procedurach produktowych oraz regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem bankowym.

Zadania realizowane były w strukturze organizacyjnej dostosowanej do skali prowadzonej przez Bank działalności oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

Sytuacja ekonomiczno – finansowa Banku podlegała kwartalnie ocenie KNF, Banku Zrzeszającego oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

2. Organizacja i sieć placówek

Bank Spółdzielczy w Płońsku wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000049877. Zgodnie ze Statutem, Bank działał na obszarze całego kraju. Faktycznie jednak Bank prowadził działalność na północnym Mazowszu, gdzie posiada swoje placówki. Siedziba Banku znajduje się w Płońsku.

Bank na dzień 31.12.2019 roku prowadził działalność za pośrednictwem niżej wymienionych placówek:

1. Oddział w Baboszewie
2. Oddział w Ciechanowie
3. Oddział w Dzierżąni
4. Oddział w Mławie
5. Oddział w Nowym Mieście z Bankowym Punktem Obsługi w Jońcu
6. I Oddział w Płońsku z Bankowym Punktem Obsługi w Starostwie w Płońsku i Bankowym Punktem Obsługi w Ojrzeniu
7. II Oddział w Płońsku

3. Pracownicy Banku

Zadania ujęte w Strategii działania Banku na lata 2015-2019 oraz w planie ekonomiczno – finansowym realizował profesjonalny zespół pracowników Centrali i Oddziałów. Ponad 85 % pracowników Banku posiada wykształcenie wyższe oraz Europejski Certyfikat Bankowca.

Bank zatrudnia pracowników na podstawie umów o pracę, z tego 87% na czas nieokreślony. Efektywne zatrudnienie średnioroczne za 2019 r. wyniosło 119,75 pracowników, z tego 56 osób zatrudnionych było w Centrali, natomiast 65 osób w Oddziałach. W przeliczeniu na pełne etaty na dzień 31.12.2019 r. Bank zatrudniał 120 pracowników.

Potrzeba podnoszenia kwalifikacji i ukierunkowanego rozwoju kadry skutkowałą szeregiem szkoleń o różnorodnej tematyce bankowej. W 2019 r. pracownicy oraz kadra kierownicza wzięli udział w 84 szkoleniach zewnętrznych i 10 szkoleniach wewnętrznych. W zakresie szkoleń wewnętrznych realizowana była tematyka obejmująca między innymi zagadnienia dotyczące: przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zmiany metodyki oceny osób fizycznych, obszaru produktów bankowych, zmiany przepisów prawa dotyczących funkcjonowania rachunków rozliczeniowych, zakresu BHP i PPOŻ. Ponadto odbył się cykl spotkań i warsztatów mających na celu przygotowanie Banku do wdrożenia Workflow kredytowego oraz wdrożenia nowego systemu informatycznego Def 3000 wraz z systemami współpracującymi autorstwa Asseco.

Pracownicy oraz Zarząd Banku Spółdzielczego w Płońsku brali również udział w bezpłatnych seminariach i konferencjach organizowanych głównie przez KNF, ZBP, KZBS i BIK związanych z tematyką zagadnień bankowych. Do tej grupy szkoleń należą również szkolenia przeprowadzone przez firmy ubezpieczeniowe dotyczące produktów ubezpieczeniowych.

Tematyka szkoleń zewnętrznych dla pracowników dostosowana była również do bieżących potrzeb Banku i dotyczyła m.in.: zmian w ustawie o usługach płatniczych, wdrożenia Rekomendacji H, analizy ekonomiczno – finansowej podmiotów gospodarczych, restrukturyzacji klienta i skutecznej windykacji wierzytelności banku, zarządzania ryzykami bankowymi, zmian w ustawie o kredycie hipotecznym.

Szkolenia prowadzone były przez kadre kierowniczą Banku oraz firmy zewnętrzne, w większości współpracujące z bankami zrzeszającymi. Koszty szkoleń w 2019 r. wynosiły 42,3 tys. zł.

4. Członkowie Banku i fundusze własne

Fundusze własne Banku (bilansowe) na koniec omawianego okresu wynosiły 79 296 tys. zł i w stosunku do stanu z końca 2018 r. wzrosły o 24,04 %. Szczegółowe dane zaprezentowano w **Tabelach nr 16 i 17**.

W 2019 roku niewielkiemu podwyższeniu uległ poziom funduszu udziałowego do kwoty 1 637,7 tys. zł. W omawianym okresie w poczet nowych członków przyjęto 22 udziałowców. Fundusz udziałowy podwyższył się o 6,6 tys. zł. W strukturze funduszy własnych Banku na dzień 31.12.2019 r. fundusz udziałowy stanowił 2,07 %. Udziałowcami było 1799 członków, w tym dwie osoby prawne. Średni stan udziału wynosił 910 zł. Strukturę właścicielską Banku z podziałem na poszczególne Grupy Członkowskie przedstawiają **Tabele nr 1 i 2**.

Tabela 1. Struktura właścicielska Banku

	31.12.2018 r.	31.12.2019 r.
Liczba członków Banku ogółem:	1796	1799
1. Osoby fizyczne	1794	1798
2. Osoby prawne	2	2
Jednostka udziałowa (zł):		
1. Osoby fizyczne	300	300
2. Osoby prawne	1 500	1 500
Fundusz udziałowy (w tys. zł)	1 631,1	1 637,7

Tabela 2. Struktura ilościowa członków wg Grup Członkowskich

Grupy Członkowskie		31.12.2018 r.	31.12.2019 r.
		ilość	ilość
1	Miasto i Gmina Płońsk	719	650
2	Gmina Baboszewo	183	197
3	Gmina Nowe Miasto, Gmina Joniec	326	366
4	Powiat Ciechanów i powiat Mława	73	70
5	Gmina Dzierżążnia	495	516
	RAZEM	1 796	1799

5. Majątek Banku i inwestycje finansowe

Majątek finansowy Banku na dzień 31.12.2019 r. stanowiły akcje i udziały o wartości 7 393,5 tys. zł. Strukturę akcji i udziałów przedstawia **Tabela nr 3**.

Tabela 3. Struktura akcji i udziałów

I	AKCJE	Stan na 31.12.2019 r. (w tys. zł)
1	Spółdzielcza Grupa Bankowa S.A	28,3
2	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	6036,4
3	IT Card S.A.	617,6
4	Centrum Finansowe S.A.	206,0
II	UDZIAŁY	
1	Macif Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	0,3
2	SSOZ BPS	5,0
3	CRUZ Sp. z o.o.	500,0

W analizowanym okresie majątek finansowy Banku nie uległ zmianie.

W 2019 r. Bank poniósł nakłady inwestycyjne zwiększające wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w łącznej kwocie 274,8 tys. zł, przeznaczając środki finansowe głównie na prace remontowo-modernizacyjne, wyposażenie placówek Banku oraz bezpieczeństwo informatyczne. Szczegółowe omówienie nakładów inwestycyjnych zawarto w Rozdziale V.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 11 830,7 tys. zł, w tym wartości niematerialne i prawne – 38 tys. zł. Aktywa trwałe netto stanowiły 14,97 % funduszy własnych.

Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie posiadał aktywów do zbycia.

W celu zachowania norm płynności Bank wolne środki pieniężne inwestował w lokaty międzybankowe w Banku Zrzeszającym, głównie z terminem zapadalności do 1 m-ca, jak również w inne instrumenty finansowe na rynku pieniężnym i kapitałowym.

Zdywersyfikowany portfel inwestycji finansowych na koniec ubiegłego roku według wartości bilansowej wynosił 278 086,0 tys. zł i stanowił 34,35 % aktywów netto.

Szczegółowe dane dotyczące udziału poszczególnych inwestycji pieniężnych w aktywach netto Banku obrazuje **Tabela nr 4**.

Tabela 4. Udział inwestycji finansowych w aktywach netto Banku

	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa wg. stanu na dzień 31.12.2019 r. (tys. zł)	Struktura aktywów netto w %
1	Lokaty w Banku Zrzeszającym	180 637	24,26
2	Obligacje skarbu państwa	42 518	5,71
3	Obligacje podmiotów finansowych w tym:	11 135	1,50
	-Banku BPS S.A.	11 095	1,49
	-Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej	40	0,01
4	Bony pieniężne NBP	43 796	5,88
	R A Z E M	278 086	37,35

W 2019 r. Bank nie inwestował w kolejne w obligacje Banku BPS SA .

Przychody z inwestycji finansowych stanowiły 11,55 % wyniku z działalności bankowej, zaś średnia rentowność wyniosła 2,1 %.

II. UWARUNKOWANIA OGÓLNE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W 2019 roku w Polsce utrzymywała się dobra koniunktura gospodarcza. Tempo wzrostu PKB w ujęciu realnym wyniosło 4,0 %, wobec 5,1 % rok wcześniej. Głównym filarem wzrostu gospodarczego w Polsce była konsumpcja, którą wspierała dobra sytuacja na rynku pracy (niskie bezrobocie, wzrost zatrudnienia i realnych wynagrodzeń). Inflacja w ujęciu r/r wyniosła 2,3 % wobec 1,7% w 2018r. Czynnikiem

wpływającym na podwyższenie dynamiki cen konsumpcyjnych w 2019 r. było między innymi przyspieszenie wzrostu cen żywności w Polsce (do 5,3% w ujęciu rocznym, wobec wzrostu o 2,7% w 2018r.) Rada Polityki Pieniężnej nie zmieniła poziomu stóp procentowych NBP. Rok 2019 był okresem kontynuacji poprawy na rynku pracy. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu roku była niższa niż w analogicznych miesiącach 2018 r. Spadkowi bezrobocia w ostatnich latach sprzyja utrzymywanie dodatniej dynamiki zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (2,7 % średniorocznie w 2019r.) Zwiększony popyt na pracę przełożył się również na wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Średnie wynagrodzenie w 2019 r. wzrosło nominalnie o 6,6% r/r tj. o 0,5 p.p. mniej niż przed rokiem , zaś po uwzględnieniu wskaźnika inflacji, realny wzrost wynagrodzeń wyniósł 4,3% r/r, tj. był niższy niż w 2018r. o 1,1 pp.

Podstawowe dane finansowe za 2019 r. wskazują na umiarkowane tempo rozwoju sektora bankowego. Dynamika sumy bilansowej wyniosła 5,6%, zaś wynik finansowy netto wynosił 14,7 mld zł., wobec 13,0 mld zł w 2018r. Pozytywny wpływ na wynik sektora miała głównie poprawa wyniku odsetkowego (o 4,4 mld zł tj. o 9,8% r/r) oraz wyniku z prowizji (o 1,0 mld zł. tj. 8,35 r/r), która zrekompensowała wzrost kosztów funkcjonowania (o 2,9 mld zł, w tym amortyzacji o 1,5 mld zł), a także pogorszenie wyniku z tytułu rezerw i utraty wartości (o 1,2 mld zł.).

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zwiększył się w stosunku do końca 2018r. o 4,6 mln zł, co było konsekwencją poprawy wyniku odsetkowego (o 170 mln zł) oraz poprawy na operacjach finansowych z pozycji wymiany oraz operacji walutowych (o 46 mln zł), które zrekompensowały pogorszenie wyniku z tytułu rezerw i utraty wartości (o 115 mln zł) oraz kosztów funkcjonowania (o 65 mln zł).

Wolumen kredytów (podmioty niefinansowe i budżetowe) wzrósł do 1,23 bln zł, tj. 4,2 % r/r, co oznacza osłabienie dynamiki r/r w porównaniu ze stanem na koniec 2018r. o 1,5 p.p. W sektorze spółdzielczym w najszybszym tempie wzrosły należności od jednostek samorządu terytorialnego (o 11,1 % r/r, tj. o 1,1 mld zł, wobec spadku o 0,3 % r/r (238 mln zł) w sektorze komercyjnym. Silny wzrost należności na tle sektora komercyjnego odnotowano również w segmencie kredytów mieszkaniowych gospodarstw domowych i przedsiębiorstw (o 13,7 % r/r w bankach spółdzielczych, wobec 6,5% w bankach komercyjnych). Jakość należności banków spółdzielczych od podmiotów niefinansowych i budżetowych (należności ze stwierdzoną utratą wartości do należności ogółem) wyniosła na koniec 2019 r. 7,75 % (wobec 5,90 % w sektorze komercyjnym). Słabsza jakość jest konsekwencją przede wszystkim wyraźnie wyższego odsetka kredytów ze stwierdzoną utratą wartości kredytów dla MSP (18,31%, wobec 10,41 % w sektorze komercyjnym), przy czym w bankach spółdzielczych kredyty dla MSP stanowią 98,6% portfela kredytów dla przedsiębiorstw, wobec 51,6 % w sektorze komercyjnym. Portfel złotych kredytów mieszkaniowych wzrósł o 324,8 mld zł. (tj. o 12,3% r/r) Stabilne dwucyfrowe tempo wzrostu wspiera umiarkowany optymizm odnośnie dynamiki wolumenu złotych kredytów mieszkaniowych w przyszłym roku.

Na koniec 2019 r. dynamika wolumenu depozytów (podmioty niefinansowe i budżetowe) w sektorze bankowym ukształtowała się na poziomie zbliżonym do odnotowanego przed rokiem (9,1% r/r, wobec 9,3 % r/r w 2018 r.). Umiarkowanemu spowolnieniu rocznej dynamiki wolumenu depozytów komercyjnym (o 0,5 pp., do 8,8 %) towarzyszyła poprawa rocznej dynamiki w sektorze spółdzielczym (o 2,8 pp., do 9,9 % r/r na koniec 2019 r.). Nieco niższy niż przed rokiem stan depozytów w sektorze bankowym był konsekwencją wyraźnego spowolnienia dynamiki depozytów sektora budżetowego (o 18,9% p.p. r/r, do 2,1 % r/r), które tylko w pewnym stopniu zostało zrekompensowane poprawą dynamiki od sektora niefinansowego (o 1,1 pp, do 9,6 % w 2019 r.).

Na koniec 2019 r. sektor komercyjny w porównaniu z sektorem spółdzielczym charakteryzował się niższym udziałem depozytów od jednostek samorządu terytorialnego w depozytach ogółem (6,1 % wobec 8,6 % w sektorze spółdzielczym).

Rentowność aktywów netto (ROA netto) w sektorze bankowym wyniosła na koniec 2019 r. 0,75%, tj. o 0,04 p.p. wyżej niż na koniec 2018 r. W tym samym okresie rentowność kapitałów własnych netto (ROE netto) zwiększyła się o 0,65 pp., osiągając na koniec 2019 r. 7,09%.

Rentowność aktywów netto na koniec 2019r. w bankach komercyjnych wyniosła 0,80% wobec 0,74% w 2018 r. W bankach spółdzielczych ROA netto na koniec 2019r. wyniosła 0,45%, wobec 0,48 % na koniec 2018r. Na koniec 2019 r. rentowność kapitału ROE netto w sektorze banków komercyjnych osiągnęła poziom 7,25% wobec 6,42 % w roku poprzednim, natomiast w sektorze bankowości spółdzielczej 5,12% na koniec 2019r., wobec 5,27% w 2018 r.

Na dobrym poziomie znajdowały się wskaźniki adekwatności kapitałowej. Według danych na koniec grudnia 2019 r. łączny współczynnik kapitałowy całego sektora bankowego wynosił 19,14 %, współczynnik kapitału TIER I – 17,08 %. W bankach komercyjnych łączny współczynnik kapitałowy osiągnął poziom 19,24 % wobec 19,14% w 2018 r., natomiast w bankach spółdzielczych 17,74 % wobec 17,62 % w 2018 r. W 2019 r. współczynnik kapitału Tier I w bankach komercyjnych wyniósł 17,09 %, wobec 17,16% w 2018 r. , natomiast w bankach spółdzielczych 16,96 %, wobec 16,77 % w bankach spółdzielczych.

III. CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI BANKU

W omawianym okresie Bank już piąty rok realizował zadania nakreślone w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Płońsku na lata 2015 – 2019”, przyjętej jako kontynuacja strategii umiarkowanego rozwoju. Był to ostatni rok realizacji strategii.

Głównym celem strategicznym Banku Spółdzielczego w Płońsku jest „*zwiększanie skali i efektywności działania poprzez wzmocnienie pozycji i atrakcyjności rynkowej Banku*”. Był on realizowany poprzez cele funkcjonalne , uporządkowane w układzie 4 perspektyw :

1. **Perspektywę finansową**, dla której celem strategicznym było zwiększenie skali i efektywności działania,
2. **Perspektywę klienta - rynkową**, dla której celem strategicznym było wzmocnienie pozycji i atrakcyjności rynkowej Banku,
3. **Perspektywę informatyczną**, dla której jako cel strategiczny określono rozwój zasobów informatycznych i telekomunikacyjnych w celu podniesienia efektywności oraz bezpieczeństwa pracy Banku,
4. **Perspektywę rozwoju - wewnętrzną**, dla której celem strategicznym było zapewnienie zdolności do realizacji planowanych zamierzeń.

Perspektywa klienta- rynkowa stanowiła uszczegółowienie Strategii marketingowej, zaś perspektywa informatyczna stanowiła uszczegółowienie Strategii informatycznej.

Realizację zadań oraz wykonanie planu ekonomiczno – finansowego w 2019 r. determinowały czynniki zewnętrzne takie jak:

1. decyzje RPP o pozostawieniu stóp procentowych na poziomie niezmiennym od 2015r,
2. spadek stopy bezrobocia oraz wzrost wynagrodzeń ,

3. nowe wyzwania regulacyjne ,
4. konkurencja ze strony banków spółdzielczych i komercyjnych

oraz czynniki wewnętrzne:

1. wzrost poziomu obligi kredytowego,
2. równomierny poziom wskaźnika kredytów zagrożonych,
3. równomierny (po początkowych spadkach) poziom marży odsetkowej i granicznej,
4. wzrost wyniku z odsetek,
5. spadek kosztów i przychodów z tytułu tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących, przy jednoczesnym wzroście wyniku z tego tytułu (znaczący wzrost poziomu wyrezerwowania należności),
6. wzrost zatrudnienia i wzrost kosztów wynagrodzeń .

Bank Spółdzielczy w Płońsku wypracował zysk brutto w wysokości 6 250,2 tys. zł co daje realizację założeń w 113,6%. Na skutek wzrostu depozytów oraz wyemitowania obligacji własnych i zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej w SSOZ odnotowano wzrost sumy bilansowej o 14,3%. Wyżej niż zakładano ukształtował się poziom obligi kredytowego (realizacja planu 104,6%), dynamika wzrostu wynosząca 11,5% jest na poziomie zadawalającym. Wskaźnik jakości portfela kredytowego na 31.12.2019 r. wynosił 5,58 % i był wyższy niż rok wcześniej o 0,34 p.p.. Wskaźniki efektywności działania ukształtowały się następująco: suma bilansowa na jednego efektywnie zatrudnionego wynosiła 6 459,9 tys. zł, wskaźnik ROA netto – 0,61% oraz ROE netto – 7,26%. Wskaźnik kosztów C/I wynosił 58,18%. Bezpieczny poziom wykazywały fundusze własne, które pomimo wypłat udziałów oraz systematycznej amortyzacji funduszu udziałowego i funduszy podporządkowanych, według CRR/CRD IV wyniosły 75 608,0 mln zł. Fundusze własne na dzień 31.12.2019 r. zapewniły wskaźniki adekwatności kapitałowej na dobrym poziomie tj.: współczynnik kapitału podstawowego TIER I wynosił 14,31%. oraz łączny współczynnik kapitałowy – 18,12%.

1. Działalność depozytowa

W analizowanym okresie depozyty zgromadzone w Banku wynosiły 650 364 tys. zł (wartość nominalna bez odsetek). W odniesieniu do roku poprzedniego nastąpił ich wzrost o 83 648 tys. zł, tj. o 14,8 %.

Mając dobrą pozycję płynnościową Bank realizował politykę stabilizacji oprocentowania depozytów. Bank nie prowadził specjalnych akcji pozyskiwania depozytów.

Strukturę depozytów wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 5.**

Tabela 5. Struktura depozytów wg podmiotów.

Lp.	Depozyty	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Dynamika
		Wartość (w tys. zł)	Struktura	Wartość (w tys. zł)	Struktura	
1.	Przedsiębiorców, w tym:	154 699	27%	194 659	30%	125,8%
	Bieżące	83 110	54%	113 506	58%	136,6%
	Terminowe	71 589	46%	81 154	42%	113,4%
2.	Rolników, w tym:	42 403	7%	55 459	9%	130,8%

	Bieżące	42 395	100%	55 456	100%	130,8%
	Terminowe	8	0%	3	0%	42,9%
3.	Osób prywatnych, w tym:	305 733	54%	315 104	48%	103,1%
	Bieżące	97 668	32%	116 485	37%	119,3%
	Terminowe	208 065	68%	198 619	63%	95,5%
4.	Budżetów, w tym:	54 529	10%	75 459	12%	138,4%
	Bieżące	43 843	80%	62 496	83%	142,5%
	Terminowe	10 687	20%	12 963	17%	121,3%
5.	Pozostałych podmiotów, w tym:	9 351	2%	9 683	1%	103,5%
	Bieżące	4 543	49%	4 544	47%	100,0%
	Terminowe	4 809	114%	5 139	53%	106,9%
	DEPOZYTY OGÓŁEM	566 716	100%	650 364	100%	114,8%
	Bieżące	271 558	48%	352 486	54%	129,8%
	Terminowe	295 157	52%	297 879	46%	100,9%

Struktura podmiotowa depozytów wskazuje na dywersyfikację źródeł ich pochodzenia. Stan środków zdeponowanych na rachunkach osób prywatnych w analizowanym okresie wynosił 315 104 tys. zł, co stanowiło 48% depozytów ogółem. Kolejnym znaczącym źródłem depozytów były rachunki przedsiębiorców, na których zaewidencjonowano 194 659 tys. zł. Ich udział w strukturze depozytów wyniósł 30 %. Środki na rachunkach rolniczych wynosiły 55 459 tys. zł i stanowiły 9 % ogółu depozytów. Środki budżetów wyniosły 75 459 tys. zł, co stanowiło 12 % portfela depozytów. Stan depozytów pozostałych podmiotów zamknął się kwotą 9 683 tys. zł, co stanowiło jedynie 1 % ogółu depozytów.

Na koniec omawianego okresu na rachunkach bieżących zgromadzono środki w wysokości 352 486 tys. zł (54% depozytów ogółem), zaś na rachunkach terminowych 297 879 tys. zł (46% depozytów ogółem).

W 2019 r. Bank prowadził 12 762 sztuk rachunków bieżących klientów. W poszczególnych segmentach klientów poziom rachunków był stabilny. Nieznaczny spadek rachunków bieżących w 2019 roku był wynikiem dużej konkurencji w sektorze i licznych ofert prowadzenia rachunków bez opłat. Ponadto pracownicy systematycznie dokonywali przeglądów obrotów na rachunkach bieżących i zamykali rachunki nieaktywne. Strukturę rachunków bieżących wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 6**

Tabela 6. Rachunki bieżące wg podmiotów w Banku Spółdzielczym w Płońsku

- Zestawienie nie zawiera otwartych rachunków VAT.

Lp.	Rachunki bieżące	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Dynamika 2019/2018
		Ilość (szt.)	Struktura	Ilość (szt.)	Struktura	
1	Przedsiębiorców	1056	8,2%	1094	8,6%	103,6%
2	Rolników	1637	12,8%	1594	12,5%	97,4%
3	Osób prywatnych	9327	72,8%	9217	72,2%	98,8%
4	Samorządów	557	4,3%	590	4,6%	105,9%
5	Pozostałych podmiotów niefinansowych	238	1,9%	267	2,1%	112,2%
	RAZEM	12 815	100,0%	12 762	100,0%	99,6%

Wskaźnik pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec grudnia 2019 r. osiągnął poziom 150,7 %.

1. Działalność kredytowa

Portfel kredytowy na dzień 31.12.2019 r. wynosił **431 630** tys. zł i w stosunku do końca 2018 r. wzrósł o 44 621 tys. zł, czyli o 11,5 %. Portfel kredytów udzielonych rolnikom uległ zmniejszeniu o 5,1 mln zł. Wzrost odnotowano w kredytach udzielonych osobom prywatnym o niespełna 9,1 mln zł, przedsiębiorcom o 28,1 mln zł oraz samorządom o ponad 12,6 mln zł. Obligo kredytowe w sumie bilansowej Banku na koniec 2019 r. stanowiło 58 % aktywów netto i w stosunku do roku poprzedniego nastąpił spadek o 1,4 p.p.

Niższy niż w roku poprzednim o 2 p.p. był wskaźnik kredytów do depozytów, który na koniec 2019 r. wynosił 66,0 %. W strukturze kredytów należności przedsiębiorców stanowią 57,0 %, rolników 18,0 %, osób prywatnych 15,0 % oraz samorządów 10,0 %.

Strukturę portfela kredytowego wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 7**.

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego brutto wg podmiotów

Lp.	Rachunki bieżące	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Dynamika 2019/2018
		Wartość (tys. zł)	Struktura	Wartość (tys. zł)	Struktura	
1	Przedsiębiorców	219 202	57%	247 259	57%	112,8%
2	Rolników	83 086	21%	77 995	18%	93,9%
	w tym preferencyjne:	52 196				
3	Osób prywatnych	54 381	14%	63 457	15%	116,7
4	Samorządów	30 215	8%	42 812	10%	141,7%
5	Pozostałe jednostki niefinansowe	125	0%	106	0%	84,8%
RAZEM		387 009	100%	431 630	100%	111,5%

Kredyty na działalność gospodarczą i rolniczą podlegały monitoringowi sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorców. W przypadku kredytów zabezpieczonych hipotecznie przeglądowi podlegały zabezpieczenia kredytów, w tym wyceny nieruchomości i aktualność polis ubezpieczeniowych.

Strukturę prowadzonych rachunków kredytowych przedstawia **Tabela nr 8**.

Tabela 8. Struktura podmiotowa prowadzonych rachunków kredytowych

l.p.	Rachunki kredytowe	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Dynamika 2019/2018	
		Ilość	Zadłużenie	Ilość	Zadłużenie	Ilość	Zadłużenie
		Umów	(w tys. zł)	umów	(w tys. zł)	umów	(w tys. zł)
1.	Przedsiębiorcy indywidualni	315	85 506	283	86 208	90%	100,8%
2.	Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	175	129 425	169	161 051	97%	124,4%
3.	Rolnicy	1052	87 357	858	77 995	82%	89,3%

	w tym kredyty preferencyjne	528	52 196	385	45 278	73%	86,7%
4.	Osoby prywatne	1911	54 381	1567	63 457	82%	116,7%
5.	Samorządy	16	30 215	19	42 812	119%	141,7%
6.	Inne podmioty	3	125	2	106	67%	84,8%
	RAZEM	3472	387 009	2898	431 630	83%	111,5%

2. Pozostała działalność

Ważnym obszarem w Banku jest działalność rozliczeniowa oraz obsługa gotówkowa klientów. Działalność rozliczeniowa realizowana jest w znacznej części za pośrednictwem bankowości elektronicznej. W 2019 r. liczba klientów korzystających z bankowości internetowej uległa zmniejszeniu o 6,0 %. W omawianym okresie 87% wszystkich przelewów, tj. 574 tys. sztuk na wartość blisko 3,3 mld. zł zlecona została drogą elektroniczną. Od 2016 roku w systemie bankowości elektronicznej istnieje możliwość wysyłania przelewów walutowych w EUR i USD. W 2019 r. Bank wprowadził elektroniczną platformę wymiany walut Multidealing, gdzie klienci za pośrednictwem bankowości internetowej samodzielnie mogą dokonywać wymiany walut.

Strukturę klientów bankowości elektronicznej przedstawia **Tabela nr 9.**

Tabela 9. Struktura klientów bankowości elektronicznej oraz ilość i wartość elektronicznych przelewów

	Wyszczególnienie	31.12.2017 r.	31.12.2018 r.	Dynamika 2018/2017 %	31.12.2019 r.	Dynamika 2019/2018 %
1.	Liczba klientów korzystających z bankowości elektronicznej, z tego:	6 411	6 189	96,5%	5 815	94,0%
a	1. klienci indywidualni i mała przedsiębiorczość	6 084	5 852	96,2%	5 450	93,1%
b	2. klienci korporacyjni	327	337	103,1%	365	108,3%
2.	Ilość przelewów zewnętrznych zleconych przez bankowość elektroniczną w ciągu roku	525 611	557 667	106,1%	573 674	102,9%
3.	Wartość przelewów zleconych bankowością elektroniczną w roku	3 083 mln zł	3 390 mln zł	110,0%	3 622 mln zł	106,8%
4.	Liczba przelewów zewnętrznych zrealizowanych w Banku w roku	616 719	633 728	102,8%	659 481	104,1%
5.	Udział przelewów bankowości elektronicznej w zrealizowanych przelewach zewnętrznych	85 %	88 %	-	87%	-

IV. SYTUACJA FINANSOWA BANKU I WYKONANIE WYNIKU FINANSOWEGO

1. Bilans

Wynik finansowy Banku za 2019 r. ukształtował się na poziomie 6 250,2 tys. zł brutto i był niższy niż rok wcześniej o 95,7 tys. zł. Skutkiem wzrostu depozytów oraz dokonanej emisji obligacji i zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej był wzrost sumy bilansowej o 14,27 %, do poziomu 744 505,5 tys. zł.

W strukturze aktywów Banku tradycyjnie dominowały należności od sektora niefinansowego, które na koniec 2019 r. ukształtowały się na poziomie 374 797,7 tys. zł i były wyższe niż rok wcześniej o 7,31 %. Należności od sektora finansowego w ciągu 1 roku wzrosły o 24,15 % i wynosiły 200 889,8 tys. zł. Odnotowano również dość istotny wzrost należności od sektora budżetowego, których poziom na koniec roku 2019 osiągnął wielkość 42 917,2 tys. zł (o 41,7% w stosunku do 2018 roku). Wyższy niż rok wcześniej o 14,6 mln zł był poziom dłużnych papierów wartościowych.

Aktywa dochodowe w strukturze aktywów netto stanowiły 97,9 %.

W 2019 r. nastąpił wzrost zobowiązań wobec Klientów sektora niefinansowego o 12,6 % oraz o 38,4 % wobec sektora budżetowego. Zobowiązania te łącznie wynosiły 655 040,2 tys. zł, stanowiąc 87,98 % wszystkich pasywów. W 2019 r. istotnie zmalały zobowiązania wobec sektora finansowego do poziomu 15,9 tys. zł.

Fundusze własne brutto na koniec 2019 r. wynosiły 79 295,88 tys. zł i stanowiły 10,65 % pasywów. Wzrost funduszy własnych zapewniło przeznaczenie na fundusz zasobowy 98,8% czystej nadwyżki bilansowej za 2018 r.

2. Rachunek zysków i strat

Mimo utrzymywania się kolejny rok niskiego poziomu stóp procentowych, wzrost obliiga kredytowego oraz inwestycje pieniężne w instrumenty rynku finansowego pozwoliły wygenerować w 2019 r. wynik z odsetek o ponad 1,3 mln zł. wyższy niż rok wcześniej. Natomiast wynik z prowizji był o 236,3 tys. zł wyższy niż w 2018 r. Na dzień 31.12.2019 r. koszty działania Banku wynosiły 13 983,8 tys. zł i były wyższe niż rok wcześniej o około 83 tys. zł. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami wynosiły 9 217,7 tys. zł, dając 5,5% wzrostu, natomiast wydatki na rzeczowe koszty eksploatacyjne były niższe niż rok wcześniej o 7,73% i absorbowwały wynik z działalności bankowej w 18,46%. Również amortyzacja majątku wynosząca 809,6 tys. zł była niższa niż przed rokiem o 13,96%. Wynik z aktualizacji rezerw celowych i odpisów za 2019 r. wynosił 4 385,5 tys. zł, co dało dynamikę wzrostu w wysokości 152,57%. zł.

Powyższe czynniki ukształtowały przychody ogółem w wysokości 34 525 tys. zł, koszty ogółem w wysokości 28 275 tys. zł. Tym samym Bank osiągnął zysk brutto w kwocie 6 250,2 tys. zł oraz zysk netto w wysokości 4 122,8 tys. zł. Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat przedstawia

Tabela nr 10.

Tabela 10. Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat

Lp.	Tytuł	31.12.2018r. (w tys. zł)	31.12.2019 r. (w tys. zł)	Dynamika 2019 / 2018 %
1	Przychody z tytułu odsetek	23 923	24 820	103,75

2	Koszty odsetek	4 796	4 377	91,26
3	Wynik z tytułu odsetek	19 127	20 443	106,88
4	Wynik z tytułu prowizji	4 793	5 029	104,2
5	Wynik operacji finansowych	252	153	60,71
6	Wynik z pozycji wymiany	149	188	126,17
7	Wynik na działalności bankowej	24 321	25 813	106,13
8	Pozostałe przychody operacyjne	75	53	70,67
9	Pozostałe koszty operacyjne	334	437	130,84
10	Koszty działania banku + amortyzacja	14 842	14 793	99,67
11	Różnica wartości rezerw i aktualizacji	2 874	4 386	152,61
12	Wynik z działalności operacyjnej	6 346	6 250	98,49
13	Zysk (strata) brutto	6 346	6 250	98,49
14	Podatek dochodowy	2 085	2 127	102,01
15	Zysk (strata) netto	4 261	4 123	96,76

Proponowany podział nadwyżki bilansowej za 2019 r. przedstawia **Tabela 11**.

Tabela 11. Proponowany przez Zarząd podział nadwyżki bilansowej

Lp.	Tytuł	(w zł)
1	Zysk brutto	6 250 929,09
2	Podatek dochodowy	2 127 339,00
3	Zysk netto do podziału z tego:	4 122 847,23
A	Odpis na fundusz zasobowy (100 % zysku netto)	4 122 847,23
B	Dywidenda	0,00

V. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA BANKU

W 2019 r. Bank poniósł nakłady inwestycyjne w łącznej kwocie 467 tys. zł. Na prace remontowo - modernizacyjne wydatkowano 118,8 tys. zł, w tym wykonano prace remontowe obejmujące przyłączenie do sieci gazowniczej i montaż kotła gazowego w Oddziale w Dzierżąni, wykonano naprawę balkonów i tarasów, położenie płytek, malowanie wiatrołapu i garaży w siedzibie Banku w Płońsku ul. Płocka 28, zamontowano napowietrzaki w oknach Oddziału w Nowym Mieście i Baboszewie, doszczelniono taras i wykonano malowanie w Oddziale w Ciechanowie, prace malarskie, elektryczne i stolarskie w BPO w Ojrzeniu. W ramach nakładów związanych z SSWiN zmodernizowano instalację alarmową w Oddziale w Dzierżąni oraz wykonano nową instalacją systemu SSWiN w placówce BPO w Ojrzeniu. Na wyposażenie placówek w sprzęt komputerowy (laptopy, monitory) wydatkowano 101,9 tys. zł. , na wykup z leasingu samochodu Audi A4 – 27,8 tys. zł. Ponadto zakupiono licencję AGENT FLEX dot. funkcji wpłatomatu w bankomacie zlokalizowanym w Płońsku przy ul. Płockiej 28.

Główne pozycje wydatków inwestycyjnych zwiększających wartość majątku trwałego w 2019 r. prezentuje **Tabela nr 12**.

Tabela 12. Wydatki inwestycyjne zwiększające wartość majątku trwałego

	Rodzaj wydatku	Wartość (w tys. zł)
1	Remonty i modernizacje	193,2
2	Samochody	27,8
3	nakłady na wyposażenie placówek w meble i urządzenia	104,2
4	System antywłamaniowy	37,5
5	zakup i naprawy sprzętu komputerowego , nabycie oprogramowania i licencji, modernizacja sieci,	104,3
	RAZEM	467,0

VI. WSKAŹNIKI FINANSOWE CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Analiza wielkości i wskaźników charakteryzujących działalność Banku w omawianym okresie wskazuje na umiarkowane tempo rozwoju, co jest zgodne z podstawowym założeniem Strategii przyjętej na lata 2015-2019. Wypracowany zysk brutto jest niższy niż przed rokiem o 1,50% i jest konsekwencją prowadzonej przez Bank polityki w obszarze tworzenia rezerw celowych i odpisów na należności z utratą wartości. Ich poziom obciążający koszty 2019 roku wynosił 6,9 mln zł (o 0,8 mln zł mniej, niż w roku ubiegłym). Stopień wyrezerwowania ekspozycji kredytowych wyniósł 53,56%, czym Bank spełnia wymogi SSOZ Banku BPS. Założenia wzrostu obrotów sumy bilansowej zrealizowano w 114,5%, założenia wzrostu depozytów zrealizowano w 113,2%, kredytów - realizacja 104,6%. Wyższy niż rok wcześniej o 0,34% był wskaźnik jakości portfela kredytowego, który na 31.12.2019 r. wynosił 5,58%. Nieco poniżej przewidywań ukształtował się wskaźnik ROA netto - 0,61% oraz wskaźnik ROE netto – 7,26 %. Korzystniej dla Banku ukształtował się wskaźnik kosztów C/I, który wynosił 58,18% tj. o 9,71% poniżej założeń. Wskutek podjęcia przez Bank działań prewencyjnych w postaci emisji obligacji i zaciągnięciu pożyczki podporządkowanej w SSOZ BPS SA fundusze własne zachowały bezpieczny poziom i wyniosły 75,6 mln zł, zapewniając na koniec 2019r. wskaźniki adekwatności kapitałowej w wysokości: współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 14,31%. i łączny współczynnik kapitałowy – 18,12%. Można zatem stwierdzić, że Bank w 2019 r. w znacznym stopniu zrealizował główne cele biznesowe, założone w Planie ekonomiczno - finansowym. Poziom wskaźników finansowych prezentuje **Tabela nr 13.**

Tabela 13. Wskaźniki finansowe Banku

	31.12.2018 r.	31.12.2019r.
ROE netto ¹	7,97%	7,26%
ROA netto	0,68%	0,61%
Marża odsetkowa³	3,18%	3,17%
Koszty/Przychody ⁴	61,68%	58,18%
Kredyty/Depozyty ⁵	68,06%	65,97%

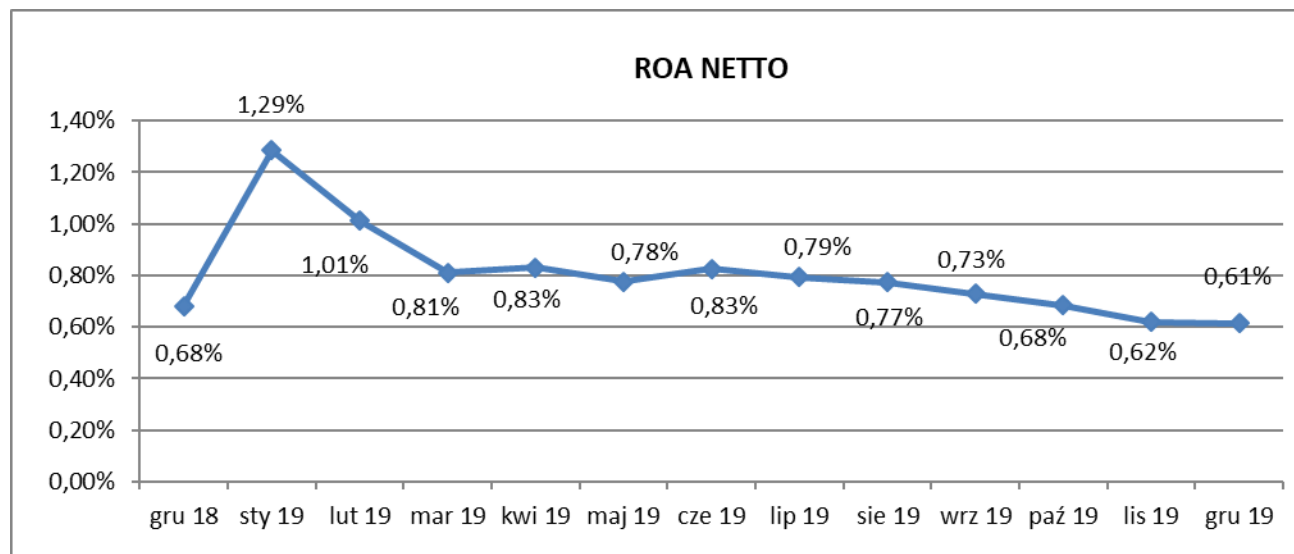
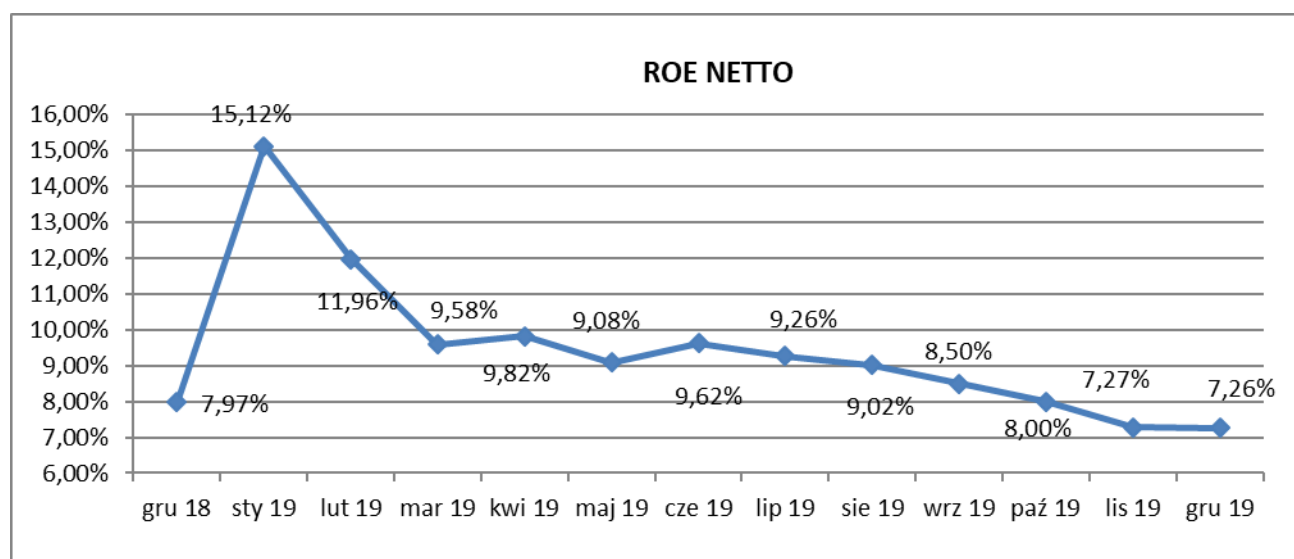
Kredyty/Razem źródła finansowania ⁶

66,42%

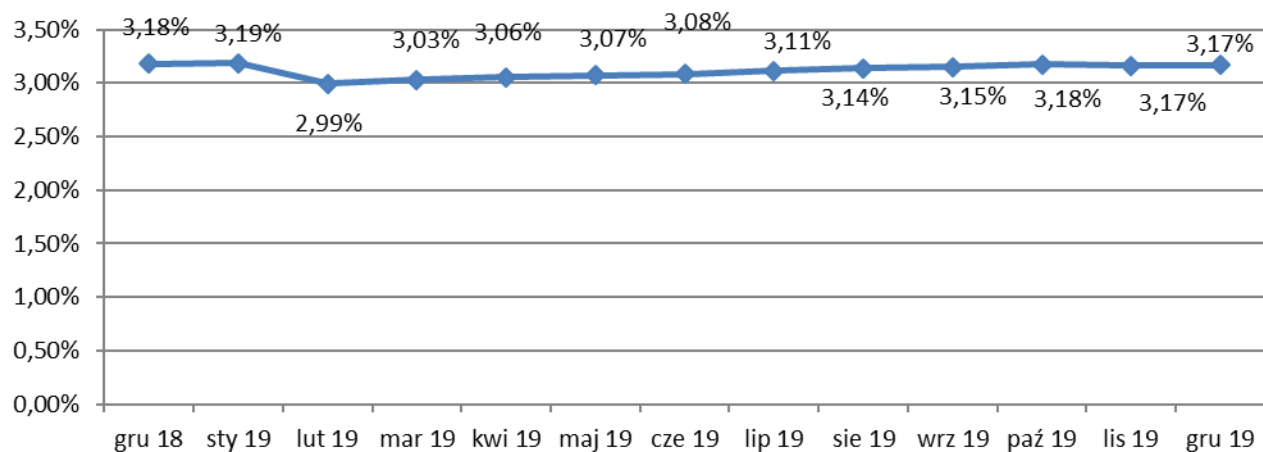
64,11%

¹ Relacja zysku netto do średniego kapitału podstawowego.² Relacja zysku netto do średnich aktywów.³ Relacja wyniku z odsetek do średnich aktywów.⁴ Relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do sumy wyniku z działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.⁵ Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów, stan na koniec okresu.⁶ Relacja kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom do sumy zobowiązań wobec klientów, wyemitowanych obligacji oraz otrzymanych kredytów od innych banków.

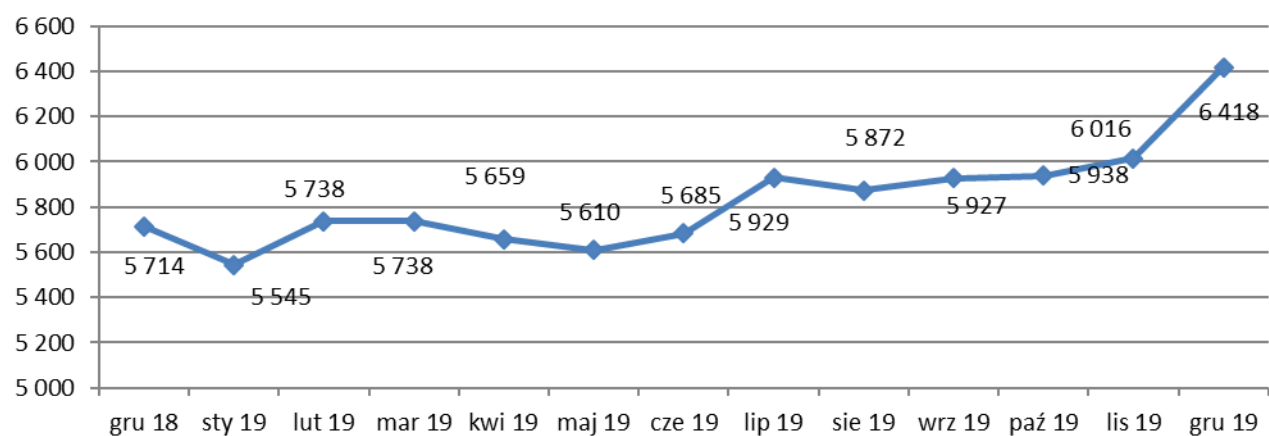
Prezentację podstawowych wskaźników efektywności od XII 2018 r. i 2019r. przedstawiają poniższe wykresy.

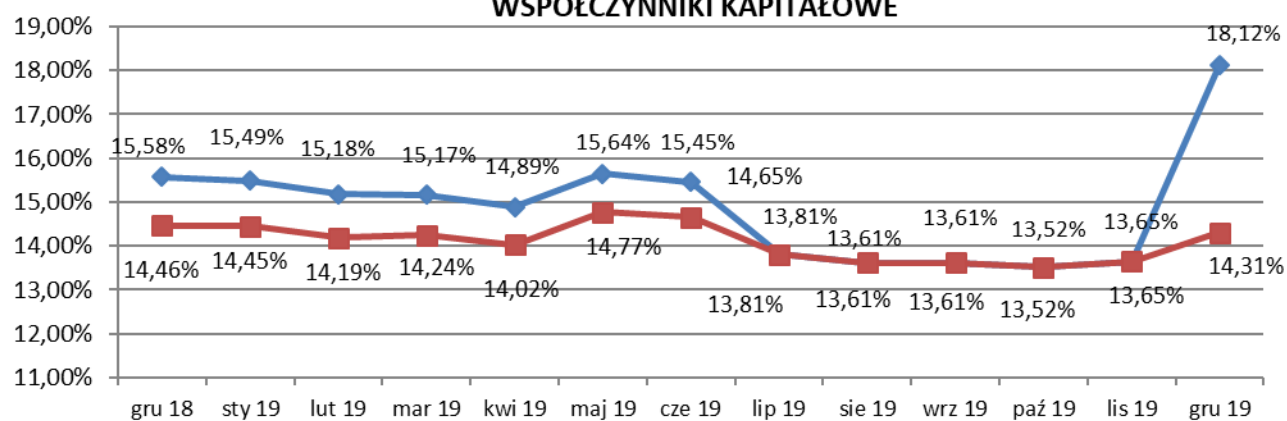
MARŻA ODSETKOWA`

SUMA BILANSOWA NA ZATRUDNIONEGO

WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE

VII. KOMUNIKACJA Z KLIENTAMI I CZŁONKAMI BANKU

Bank kontynuuje budowę partnerskich, długofalowych relacji ze swoimi klientami, partnerami i właścicielami opartymi na współpracy przynoszącej korzyści obu stronom. Lojalność i etyka są naczelną wartością tej współpracy.

Do kontaktu z Klientami wykorzystywane były różnorodne kanały komunikacji tradycyjne i nowoczesne, m.in. spotkania indywidualne, spotkania organizowane przez Izby Gospodarcze i Samorządy, Targi, Konferencje, jak również szkolenia i prezentacje branżowe. Członkowie Zarządu i Kadra Kierownicza uczestniczyli również w różnorodnych konferencjach i szkoleniach organizowanych przez lokalne instytucje i organizacje.

Istotnym kanałem komunikacji z Klientami była przejrzysta i przyjazna użytkownikom strona internetowa Banku www.bsplonsk.pl. Strona Banku to nowoczesna platforma informacyjna przystosowana do obowiązujących wymogów. Narzędzie posiada panele komunikacyjne pozwalające na szybki kontakt z Bankiem. Możliwość zdalnego administrowania stroną pozwala na szybkie reagowanie na zapytania Klientów.

Uruchomiony w połowie 2018 roku Fanpage Banku w serwisie Facebooka działa sprawnie i stał się istotnym elementem w komunikacji z otoczeniem. Narzędzie to pozwala na bieżąco śledzić aktywność użytkowników, idealnie sprawdza się jako szybki komunikator, pozwalając na darmową promocję usług i produktów Banku w obrębie fanów jak i na płatną reklamę z wykorzystaniem doskonałych narzędzi jakie oferuje platforma.

Profil Banku na FB wystartował pod koniec 2018 roku. Całkowita liczba polubień strony (stan na marzec 2020): wynosi 545 i sukcesywnie rośnie. Opublikowaliśmy ok. 150 postów, w tym kilkanaście filmów. Zasięgi postów sięgały do kilkunastu tysięcy odbiorców. 58% naszych fanów stanowią kobiety. Posty, jako bezpłatna forma reklamy Banku wspierane były przez płatne kampanie reklamowe. Uruchomionych i zakończonych zostało 9 kampanii reklamowych, które pozwoliły nam dotrzeć łącznie do prawie 100 tysięcy odbiorców przy relatywnie bardzo niskich kosztach promocji. Liczba przypadków, w których reklama osiągnęła wynik na podstawie wybranego celu i ustawień wyniosła: 5045 osób.

W obszarze komunikacji elektronicznej monitorowana oraz aktualizowana jest komunikacja z wykorzystaniem przeglądarki Google. Wszystkie wizytówki placówek Banku zostały uporządkowane oraz zaktualizowane. Bank jest pełnym administratorem i właścicielem wizytówek oraz uruchomione zostały także we własnym zakresie kampanie reklamowe na tej platformie.

W 2019 roku kontynuowano wydawanie biuletynu informacyjnego „NASZ BANK”, który był dystrybuowany do Członków Banku oraz Klientów w placówkach Banku oraz na wszelkiego rodzaju spotkaniach i eventach. W Biuletynie prezentowane są wyniki ekonomiczne oraz najważniejsze informacje z życia Banku.

Początek roku 2019 mijał dalej pod znakiem 120 – lecia istnienia Banku. Przygotowania do obchodów rozpoczęto jeszcze w 2016 roku, zlecając opracowanie monografii Banku pod tytułem „Bank Spółdzielczy w Płońsku – historia i współczesność”. Zwieńczeniem obchodów była uroczysta Gala dla Klientów i sympatyków Banku, która miała miejsce w lutym 2019 r. Imprezę wykorzystano pod kątem promowania marki oraz wzmocnienia poprzez wyróżnienie relacji z pracownikami i klientami.

Wsparliśmy kilka innych inicjatyw lokalnych samorządów z myślą o naszym środowisku. Lato na MAXXXa ze swoją najgorętszą trasą koncertową zawitało do Płońska 31 sierpnia 2019 r. Mieszkańcy Płońska zegnali muzycznie tegoroczne lato. Na scenie zagrali: FEEL, LANBERRY czyli Małgorzata

Uściłowska i DJ SOFI. Bank Spółdzielczy w Płońsku był głównym sponsorem wydarzenia na terenie Płońska.

We wrześniu odbyły się XIV Płońskie Gminne Dożynki Diecezji Płockiej i Ziemi Płońskiej. Bank Spółdzielczy w Płońsku został w tym roku głównym sponsorem wydarzenia. Gwiazdą wieczoru był zespół Golec uOrkiestra, który przyciągnął pod scenę prawdziwe tłumy uczestników.

Pod kątem wzmocnienia relacji z „młodym klientem” w 2019 r. podjęto decyzję o włączeniu Banku jako sponsora tytularnego w działalność młodzieżowego klubu sportowego ustalając, jednocześnie jego nazwę na MKS Bank BS PŁOŃSK. Bank wyposażył klub w stroje sportowe zawierające lokowanie produktu tj. bezpłatnego z dostępem do bankowości mobilnej i internetowej rachunku dla młodzieży, która ukończyła 13 rok życia – Happy Konto. Z okazji jubileuszu kontynuowano także promocje kredytów: gotówkowego oraz mieszkaniowego oraz zakończono rozłożoną na 2 lata kampanię „120 drzew na 120-lecie Banku”, które na stałe wpiszą się w krajobraz miasta będącego siedzibą Banku.

Podobnie jak w ubiegłych latach komunikacja z otoczeniem opierała się na zasadach: przejrzystości, rzetelności, wiarygodności i porównywalności danych. W Banku obowiązywały Zasady Dobrych Praktyk Bankowych oraz Zasady Etyki Banku Spółdzielczego w Płońsku, jak również wydane przez KNF „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”. Efektem wdrażania Zasad była „Polityka Banku w relacjach z członkami”, zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.

Powyższe działania zapewniły Bankowi wzmocnienie dobrego wizerunku oraz zaufania Klientów, co w konsekwencji przełożyło się na stabilizację bazy depozytowej oraz zaspokojenie potrzeb kredytowych klientów, przy jednoczesnym zachowaniu norm płynności.

VIII. SPOŁECZNA DZIAŁAŁOŚĆ BANKU

Pomimo coraz mniejszych możliwości poprawy efektywności, Bank w poczuciu społecznej odpowiedzialności biznesu, wzorem lat poprzednich uczestniczył – poprzez sponsoring i darowizny - w przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu lokalnym. Bank reagował na potrzeby społeczeństwa i starał się je wspierać, szczególnie w zakresie kultury, sportu, edukacji, przeznaczając w 2019 r. na ten cel 143,97 tys. zł. Bank współpracował z samorządami, był fundatorem nagród w konkursach organizowanych przez placówki oświatowe, samorządowe czy kościelne. Wspierał kluby sportowe i organizacje pozarządowe oraz uczestniczył w wielu imprezach o charakterze charytatywnym.

IX. DZIAŁAŁOŚĆ MARKETINGOWA BANKU

Działania marketingowe podejmowane przez Bank w 2019 r. koncentrowały się na wzmocnianiu relacji z Klientami, promocji produktów i usług Banku oraz na kreacji pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym i w sektorze finansowym jako zaangażowanej w sprawy lokalne, finansowej instytucji zaufania publicznego oraz członka Grupy BPS, KZBS jak również założyciela i członka ZBP. Działania o charakterze wizerunkowym miały szczególne znaczenie w budowaniu pozytywnego przekazu w kontekście nie najlepszej sytuacji niektórych banków spółdzielczych i instytucji finansowych.

Bieżące działania związane z promocją produktową i wizerunkową realizowane były z wykorzystaniem zaplanowanych na ten cel środków. Wydatki na szeroko rozumianą działalność marketingową w 2019 r. wyniosły 372,8 tys. zł. W ostatecznym rozliczeniu największy udział w wydatkach odnotowano w obszarach: sponsoringu i darowizn (współorganizacja koncertu „Lato na Maxxxa” z RMF Maxx w Płońsku

– 35,0 tys. zł, sponsoring klubu sportowego MKS Bank BS Płońsk 25,0 tys. zł, wsparcie dla lokalnych parafii 20,0 tys. zł), wydatków na kampanie promocyjne oraz stałe opłaty związane z reklamą: 57 tys. zł, wydatków związanych z kampaniami i upominkami reklamowymi w kwocie 40,7 tys. zł. Wydatki związane z udziałem we wszystkich kampaniach produktowych Grupy BPS wyniosły 30,4 tys. zł, natomiast wydanie kalendarzy oraz biuletynu informacyjnego to koszty ok. 54,0 tys. zł.

Bank promował swoje produkty oraz wizerunek poprzez:

- 1) reklamy zewnętrzne i ogłoszenia (prasa lokalna, radio, e-marketing, outdoor) oraz podczas spotkań tematycznych różnych grup zawodowych (rolnicy, studenci, lekarze itd.),
- 2) zakup drobnych upominków o charakterze reklamowym,
- 3) dystrybucję materiałów reklamowych w placówkach oraz podczas konferencji i eventów,
- 4) rozwój fanpage Banku oraz strony internetowej,
- 5) wydatki na fundusz promocyjny Zrzeszenia.

Bank Spółdzielczy w Płońsku jest członkiem Związku Banków Polskich i Krajowego Związku Banków Spółdzielczych i ceni członkostwo w tych organizacjach, ponieważ zapewniają one Bankowi obok dostępu do szeroko rozumianej informacji dotyczącej sektora bankowego i uczestnictwa w konsultacjach z Komisją Nadzoru Finansowego i Przedstawicielami Rządu również promocję Banku na forum tych organizacji.

X. SYSTEM ZARZĄDZANIA BANKIEM

W okresie objętym sprawozdaniem w Banku funkcjonował system zarządzania Bankiem obejmujący w szczególności system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej. System zarządzania Bankiem był adekwatny do skali i zakresu prowadzonej działalności oraz dostosowany do profilu ryzyka i stopnia złożoności działalności Banku.

W 2019 r. przestrzegano zasady ostrożnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulacjami ostrożnościowymi i dobrą praktyką bankową.

Skuteczne zarządzanie Bankiem w okresie sprawozdawczym było zapewnione poprzez:

1. świadome podejmowanie ryzyka,
2. wyraźne zdefiniowanie zasady zarządzania ryzykiem, TWS oraz plany awaryjne,
3. jasny podział kompetencji i odpowiedzialności,
4. sprawne metody uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
5. uwzględnienie korelacji w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank,
6. efektywny system kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku stosuje Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjęte uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. (Dz. Urz. KNF poz. 17).

Zarząd wprowadził zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą „Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Płońsku” oraz „Zasady wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osobom, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. Procedury określają zasady przyznawania i wypłacania wynagrodzenia zmiennego pracownikom Banku mającym istotny wpływ na ryzyko, w tym Członkom Zarządu. Informacje dotyczące procesu ustalania zmiennych składników wynagrodzeń i kształtowania wynagrodzeń podstawowych, jak również informacje ilościowe

o wynagrodzeniach Członków Zarządu Bank prezentuje w Raporcie Rocznym - informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Płońsku, który podlega upublicznieniu na stronie internetowej Banku.

W Banku obowiązuje zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli „Procedura oceny kompetencji kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku” oraz przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą „Zasady wyboru i oceny odpowiedniości Członków Zarządu, Zarządu Banku oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Rady Nadzorczej są objęci coroczną oceną odpowiedniości.

Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczyli w analizowanym okresie w szkoleniach zewnętrznych z zakresu zarządzania bankiem i nadzoru nad ryzykiem.

1. System zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwaniu form zabezpieczenia się przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ryzyka nie można wyeliminować, ale można je ograniczać poprzez świadome i efektywne zarządzanie w obszarze ekonomicznym, prawnym, organizacyjnym i kadrowym.

Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy maksymalizacją dochodu i kontrolowaniem ryzyka. Działalność Banku wymagała od Zarządu zdolności do efektywnego identyfikowania, pomiaru lub szacowania i oceny ryzyka, jak również monitorowania, raportowania i jego kontroli. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank, pozwalał lepiej rozumieć zagrażające ryzyko, podejmować lepsze decyzje oraz racjonalniej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku stanowiło o bezpieczeństwie działalności w roku sprawozdawczym.

System zarządzania ryzykiem określał m.in. rolę i obowiązki organów, komórek i jednostek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategią oraz zasadami polityk w zakresie ryzyka uznanego za istotne. Zarząd koncentrował się na identyfikowaniu, monitorowaniu i ograniczaniu rodzajów ryzyka, tj:

1. ryzyka kredytowego i kontrahenta (w tym ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) wraz z ryzykiem koncentracji zaangażowań oraz rezydualnym,
2. ryzyka płynności i ryzyka finansowania,
3. ryzyka rynkowego w tym ryzyka walutowego,
4. ryzyka ogólnego stóp procentowych w portfelu bankowym,
5. ryzyka operacyjnego wraz z ryzykiem prowadzenia działalności, ryzykiem IT, ryzykiem prawnym, ryzykiem modeli, ryzykiem zasobów ludzkich oraz finansowanie terroryzmu i pranie pieniędzy,
6. ryzyka kapitałowego (niewypłacalności),
7. ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
8. ryzyka wynikającego ze zmian makroekonomicznych/ryzyka cyklu gospodarczego,
9. ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd oceniały ryzyko generowane przez Bank na podstawie miesięcznych i kwartalnych raportów przygotowywanych przez niezależny od jednostek biznesowych, odpowiedzialny za pomiar lub szacowanie, monitorowanie i raportowanie Zespół Oceny Ryzyka.

Raporty przedstawiały informacje dotyczące profilu i poziomu ryzyka, jak również informacje z zakresu przestrzegania ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego norm nadzorczych (M3, M4 oraz LCR) oraz wyniki pomiaru ustalonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku wewnętrznych limitów ostrożnościowych.

Zarządzanie ryzykiem miało na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym.

A. Ryzyko kredytowe i kontrahenta

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości oraz bezpieczeństwo rozumiane jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosował metodę standardową. Zarządzaniu ryzykiem kredytowym służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności:

1. obowiązywał rozdział funkcji pracowników generujących ryzyko od funkcji oceny i kontroli ryzyka,
2. decyzje kredytowe zapadały na kilku poziomach decyzyjnych, w zależności od wysokości zaangażowania klienta i ryzyka transakcji kredytowej,
3. Bank monitorował ekspozycje kredytowe, w tym zabezpieczone hipotecznie oraz ekspozycje detaliczne,
4. w Centrali Banku funkcjonował odrębny Zespół zajmujący się ekspozycjami kredytów zagrożonych, niezależne od działalności operacyjnej,
5. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Analiz Kredytowych, który dokonywał oceny zdolności kredytowej i ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji kredytowej, do którego analizy trafiały transakcje kredytowe Klientów w stosunku, do których zaangażowanie przekraczało 100 tys. zł (poziom był ustalany indywidualnie dla każdej placówki operacyjnej Banku – i był dostosowany do struktury portfeli poszczególnych Oddziałów). Zespół ten odpowiedzialny był za opracowanie procedur oceny zdolności kredytowej w podziale na segmenty klientów (osoby fizyczne, rolnicy, podmioty gospodarcze, jednostki samorządu terytorialnego),
6. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Monitoringu Ekspozycji Kredytowych, którego zadaniem podstawowym był okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno – finansowej Klientów,
7. ustalono limity ograniczające ryzyko branżowe, a także w zakresie koncentracji zabezpieczeń oraz koncentracji geograficznej.

Jakość portfela kredytowego z uwzględnieniem podmiotów wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia **Tabela nr 14.**

Tabela 14. Struktura jakościowa portfela kredytowego wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan kredytów w sytuacji:					Ogółem
		Normalnej	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwej	Straconej	
(w tys. zł)							
1	Przedsiębiorcy	220 766	4 149	7 880	613	13 851	247 259
2	Rolnicy	76 136	450	11	286	1 113	77 996
3	Osoby prywatne	62 421	720	0	22	294	63 457
4	Samorządy	42 812	-	-	-	-	42 812
5	Pozostałe jednostki niefinansowe	106	-	-	-	-	106
6	Kredyty ogółem	402 241	5 319	7 891	921	15 258	431 630

Głównym źródłem ryzyka kredytowego był portfel kredytowy. W stosunku do 2018 r. nastąpiło pogorszenie jakości portfela kredytowego. Udział kredytów zagrożonych w obliżu na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 5,58%, o 0,35 p.p. więcej jak przed rokiem.

Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi wyniósł odpowiednio:

- 53,57% przy uwzględnieniu rezerw utworzonych na odsetki od kredytów,
- 46,67% bez uwzględniania rezerw utworzonych na odsetki od kredytów.

Stan poziomu stopnia wyrezerwowania ekspozycji kredytowych w 2018 r. i w 2019 r. przedstawiono w **Tabeli nr 15.**

Tabela 15. Stan rezerw na kredyty zagrożone.

Lp	Sytuacja kredytu	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.					
		Rezerwy	Rezerwy	Stan kredytów	Stan kredytów	Stan rezerw	Stan rezerw	Rezerwy	Rezerwy
		Kredyty	Kredyty	z uwzględnieniem odsetek	bez uwzględniania odsetek	z uwzględnieniem odsetek na kredyty	bez uwzględniania odsetek na kredyty	Kredyty z uwzględnieniem odsetek	Kredyty bez uwzględniania odsetek
		(w tys. zł)							
1	W sytuacji poniżej standardu	4,70%	4,68%	7 905	7 891	117	117	1,48%	1,48%
2	W sytuacji wątpliwej	8,09%	7,98%	922	921	120	120	13,02%	13,03%
3	W sytuacji straconej	60,08%	53,26%	18 932	15 258	14 633	10 996	77,29%	72,07%
4	RAZEM	46,21%	39,64%	27 759	24 070	14 870	11 233	53,57%	46,67%

Wg stanu na 31 grudnia 2019 r.:

1. w Banku największe zaangażowanie Klienta w ekspozycje kredytowe oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie stanowiło 15,21% kapitału uznanego,
2. do wyznaczania poziomu rezerw stosowano pomniejszenia podstawy o wartość zabezpieczenia, z zastosowaniem zasad wynikających z wymogów nadzorczych,
3. portfel detalicznych ekspozycji kredytowych stanowił 1,80% obligi kredytowego, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 2,59%,
4. portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie stanowił 54,83%, obligi kredytowego, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 7,29%,
5. suma należności z tytułu transakcji z osobami wewnętrznymi wyniosła 2 684 tys. zł., co stanowiło 4,5% kapitału podstawowego Tier I i nie przekroczyła obowiązujących w tym zakresie limitów (limitu wewnętrznego ustalonego na poziomie max. 10% kapitału podstawowego Tier I i limitu zewnętrznego na poziomie max 25% kapitału podstawowego Tier I).

B. Ryzyko płynności i ryzyko finansowania

Celem zarządzania płynnością finansową Banku było dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymywanie wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym przede wszystkim nadzorczych miar płynności (M3 i M4) oraz wskaźnika LCR, na bezpiecznych poziomach, zgodnych z obowiązującymi wymogami. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Zarząd zarządza płynnością poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. W tym celu Bank analizował zapotrzebowanie na środki pieniężne oraz źródła jego pokrycia, w odpowiedni sposób kształtował strukturę terminową pozycji Banku, utrzymując jednocześnie odpowiedni poziom aktywów płynnych. Udział kredytów i pożyczek netto w aktywach netto na koniec roku osiągnął poziom 57,80%. Relacja obligi kredytowego do stanu depozytów wyniosła 68,29% a do depozytów stabilnych 92,25%. Aktywa płynne (aktywa nieobciążone) na koniec roku stanowiły 32,54% aktywów netto. Nadwyżka depozytów ponad kredyty na koniec roku wyniosła 179,7 mln zł. Baza depozytów charakteryzowała się stabilnością. Relacja depozytów stabilnych do depozytów ogółem kształtowała się na poziomie 74,02%.

Bank posiadał znaczące nadwyżki środków płynnych, które lokował na rynku pieniężnym w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe. Wskaźniki płynności do 1 m-ca i do 3 m-ca kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Niemniej Bank asekuracyjnie posiadał limit dopuszczalnego debetu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w kwocie 9 mln zł. W omawianym okresie Bank spełniał obowiązujące nadzorcze normy płynności. Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych dla ryzyka płynności. Poziom ryzyka płynności nie stanowił zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań.

C. Ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej była maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych; minimalizacja negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy jak również utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie

zagrożających bezpieczeństwu Banku. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w sposób całościowy. Zarządzaniem objęto wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku. W pomiarze ryzyka brana była pod uwagę aktualna i planowana działalność Banku.

W 2019 r. Bank monitorował ryzyko stopy procentowej za pomocą luki (niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych), analizował:

1. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
2. ryzyko bazowe,
3. ryzyko opcji klienta,
4. ryzyko krzywej dochodowości.

Analiza obejmowała wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne. Ryzyko stopy procentowej w Banku znajduje się na poziomie umiarkowanym. Analiza ryzyka stopy procentowej wykazała, iż na zmianę wyniku odsetkowego Banku większy wpływ ma ryzyko przeszacowania niż ryzyko bazowe. Analiza krzywej dochodowości wskazuje, że Zarząd Banku prawidłowo zainwestował środki, stopy na rynku znajdują się na poziomie nieco niższym niż rentowność osiągnięta przez Bank. Ryzyko przedterminowych spłat kredytów lub zerwań depozytów Bank ocenia jako niski. Ryzyko opcji klienta zarządzane jest w szczególności przez stosowaną politykę cenową oraz taryfę opłat i prowizji. Ogólna zasada dotyczy ograniczenia opcji klienta poprzez stosowanie zerowych, w stosunku do pierwotnych ustaleń stawek procentowych, w przypadku przedterminowego wycofania depozytu oraz prowizji rekompensacyjnej przy wcześniejszej spłacie kredytu. Niezależnie od sporządzanej analizy ryzyka stopy procentowej w odniesieniu do pozycji wrażliwych na zmianę stóp procentowych, oceniany był potencjalny wpływ na wynik odsetkowy i fundusze własne Banku, posiadanych zobowiązań pozabilansowych z tytułu przyznanych a nie wykorzystanych przez klientów linii kredytowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzano testy warunków skrajnych, obejmujące spadek podstawowych stóp procentowych o 200 pb.

D. Ryzyko walutowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym było dążenie do utrzymania pozycji walutowej całkowitej w wysokości, która nie wymaga utrzymania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Zarządzaniu ryzykiem służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności zapewniono podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym uwzględniający rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność walutowa) od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli. Powyższy rozdział zachowany jest również na szczeblu Zarządu.

Zarządzanie pozycją walutową polegało na monitorowaniu poszczególnych pozycji w oparciu o sporządzany raport przez Zespół Oceny Ryzyka (ZOR), zmiany pozycji wynikające z bieżących operacji wykonywanych przez Oddziały Banku, obowiązujące limity pozycji walutowych, jak również kształtowanie się kursów na międzybankowym rynku walutowym.

Na dzień 31.12.2019 r. limity ograniczające ryzyko walutowe nie zostały przekroczone, nie wystąpił również wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego. Skala działalności walutowej była niewielka. Aktywa walutowe na koniec roku stanowiły 1,76% sumy bilansowej, pasywa 1,75%. Poziom ryzyka walutowego oceniono jako niski.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych, które obejmowały wzrost/spadek kursu walut o 30 %, prognozując wpływ zmian na poziom całkowitej pozycji walutowej Banku, fundusze własne Banku oraz planowany wynik finansowy brutto.

Głównymi walutami, w jakich Bank przeprowadzał transakcje były: EUR, USD, okazjonalnie GBP. Działalność walutowa Banku w 2019 roku skupiała się na zaspokajaniu potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej. Skala działalności walutowej i generowane ryzyko przy obecnych warunkach rynkowych, jak i w sytuacji skrajnych warunków nie stanowiły zagrożenia dla funkcjonowania Banku.

E. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym było ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne było stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa było systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze. Bank posiada odpowiedni system zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniający poufność, integralność, dostępność, niepodważalność i wiarygodność danych, uwierzytelnianie oraz procedury w zakresie odzyskiwania danych utraconych wskutek awarii systemu lub błędu człowieka.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli było dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, monitoring strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Z ryzykiem operacyjnym związane jest również ryzyko w obszarze zasobów ludzkich, które Bank definiuje jako ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach. Ryzyko dotyczące czynnika ludzkiego w funkcjonowaniu Banku związane jest również z dostępnością i kwalifikacjami pracowników, ich fluktuacją, zdolnością do adaptacji, kulturą pracy, absencją, zmęczeniem związanym z wykonywaniem pracy w godzinach nadliczbowych lub długotrwałym niewykorzystywaniem urlopu wypoczynkowego. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi także ryzyko prowadzenia działalności (postępowania – ang. conduct risk), w tym relacje z klientami – rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania.

W zakresie zagadnienia związanego z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniem terroryzmu zostały określone m.in. zasady stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, oceny ryzyka,

identyfikacji klientów dokonujących transakcji, prowadzenia Rejestru Transakcji, przekazywania danych o transakcjach do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, wstrzymania transakcji, blokady rachunku jak również zamrażania wartości majątkowych.

W 2019 r. zdarzenia i incydenty ryzyka operacyjnego generujące rzeczywiste i potencjalne straty ewidencjonowano w systemie informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Bank dokonywał wyceny zdarzeń, ustalając rzeczywiste i potencjalne koszty, które za 2019 r. oszacowano na kwotę 14,6 tys. zł. Bank określił tolerancję/apetyt na ryzyko oraz zdefiniował procesy kluczowe i krytyczne, dla których opracował plany ciągłości działania.

Monitorowaniem zdarzeń ryzyka operacyjnego zajmował się Zespół Oceny Ryzyka. Bank wyznaczał wymóg kapitałowy, stosując metodę podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na koniec 2019 r. wyniósł 3 369,4 tys. zł.

W ocenie Zarządu system zarządzania ryzykiem operacyjnym był adekwatny do skali i profilu działalności. Bank kładł duży nacisk na zabezpieczenie się przed skutkami ryzyka operacyjnego, pamiętając jednak o kosztach tych zabezpieczeń.

Testy warunków skrajnych ryzyka operacyjnego obejmowały 3-krotny wzrost oszacowanych kosztów zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych z okresu 3 lat wstecz.

F. Ryzyko kapitałowe

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego było zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności. Bank realizował powyższe poprzez optymalizację wyniku finansowego oraz przeznaczanie go na zwiększenie funduszy własnych Banku. Kolejnym krokiem była zrealizowana w 2019 r. emisja obligacji podporządkowanych (po wcześniejszym wykupie w lipcu 2019 r. emisji z 2011 i 2012 r.) w kwocie 5.000 tys. zł oraz zaciągnięcie w SSOZ BPS pożyczki podporządkowanej w kwocie 14.000 tys. zł. Oba instrumenty uzyskały zgodę KNF na zaliczenie ich do funduszy Tier II. W okresie sprawozdawczym Bank przeznaczył 98,8% zysku netto na fundusze własne niepodzielne.

Fundusze własne na 31.12.2019 r. wynosiły 79 296 tys. zł. W strukturze funduszy dominowały fundusze podstawowe (78,87% funduszy własnych), w tym fundusz zasobowy, który stanowił ponad 72% wszystkich funduszy. Na koniec omawianego okresu nastąpił spadek funduszu udziałowego do poziomu 2,07% oraz wzrost funduszy uzupełniających do poziomu 24,13% ogółu funduszy brutto.

Strukturę funduszy własnych brutto przedstawiono w **Tabeli nr 16**.

Tabela 16. Struktura funduszy własnych Banku wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

L.p.	Struktura funduszy	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		Dynamika
		Wartość (w tys. zł)	Struktura	Wartość (w tys. zł)	Struktura	2019/2018 %
1	Fundusze podstawowe	55 948	87,52%	60 165	75,87%	75,87%
1	Fundusz zasobowy	1 631	2,55%	1 638	2,07%	2,07%
2	Fundusz udziałowy	53 317	83,40%	57 527	72,55%	72,55%
	Fundusz ogólnego ryzyka	1 000	1,56%	1 000	1,26%	1,26%

3	Fundusze uzupełniające w tym :	7 978	12,48%	19 131	24,13%	239,8%
	fundusz z aktual. Wyceny	131	0,2%	131	0,17%	100,0%
	fundusz z tytułu zalicz. emisji obligacji własnych	7 847	12,28%	5 000	6,31%	33,72%
	fundusz z tytułu zalicz. Pożyczki podporządkowanej			14 000	17,66	100%
	RAZEM	63 926	100%	79 296	100%	124,04%

Poczynając od 01.01.2014 r. w zakresie rachunku funduszy własnych i adekwatności kapitałowej obowiązują przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) oraz Rozporządzenie uzupełniające nr 241/2014 z 14.01.2014r.

Od 31.03.2018 r. Bank – po wprowadzeniu wymaganych Rozporządzeniem zmian w Statucie i uzyskaniu zgody KNF – zaliczał do funduszy własnych udziały wniesione do tego dnia włącznie. Jak wspomniano powyżej, po uzyskaniu zgody KNF, Bank zalicza do funduszy Tier II wyemitowane obligacje (od 11.2019 r.) oraz pożyczkę podporządkowaną (od 12.2019 r.).

Poziom funduszy własnych wg. CRR/CRD na dzień 31.12.2019 r. przedstawiono w **Tabeli nr 17**.

Tabela nr 17. Fundusze własne wg. CRR/CRD uwzględniane do wyliczenia współczynników kapitałowych

		Stan (w tys. zł) 31.12.2019 r.	Struktura
1.	Fundusz udziałowy	1 630	2,2%
2.	Fundusz zasobowy	57 682	76,1%
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 000	1,3%
4.	Korekty funduszy Tier I	-475	
5.	Fundusze Tier I po korektach	59 682	78,9%
6.	Zobowiązania podporządkowane (obligacje)	5 000	6,6%
7.	Zobowiązania podporządkowane (pożyczka)	14 000	18,5%
8.	Korekty funduszy Tier II	-3 554	
9.	Rezerwa na ryzyko ogólne	480	0,6%
10.	Fundusze Tier II po korektach	15 926	21,1%
11.	Razem fundusze własne netto	75 608	100%

Adekwatność kapitałowa Banku oceniana była w oparciu o sformalizowane procedury wewnętrzne, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Badaniu podlegały wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Banku, w wyniku czego tworzono wymóg kapitałowy. Dodatkowy kapitał tworzony był w większości na podstawie wyników testów warunków skrajnych.

Stres testy dla ryzyka kapitałowego obejmowały 3 warianty zmian i ich wpływu na wielkość współczynnika kapitałowego tj. obniżenie o 2% funduszy własnych, pełne wykorzystanie limitów alokacji kapitału, zakładanych w Planie ekonomiczno – finansowym oraz wzrost ekspozycji zagrożonych niewykonaniem zobowiązania o 15% wartości nominalnej kredytów plus 20% przychodów z prowizji do minimalnego wymogu na ryzyko operacyjne. Wymóg kapitałowy na ryzyka I Filara obliczany był miesięcznie, na ryzyka II Filara kwartalnie.

W 2019 r. odpowiedni poziom oraz właściwa struktura funduszy własnych w pełni zabezpieczały ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Sytuacja w obszarze adekwatności kapitałowej była stabilna. Całkowity współczynnik kapitałowy w całym okresie kształtował się na dobrym poziomie, zapewniając bezpieczeństwo środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. Wymogi kapitałowe prezentuje **Tabela nr 18.**

Tabela 18. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka wg stanów na 31.12.2019r.

RYZIKO	WYMÓG KAPITAŁOWY
FILAR I	
Ryzyko Kredytowe	30 006
Ryzyko Rynkowe	-
Ryzyko Operacyjne	3 369
Ryzyko Koncentracji	-
SUMA	33 375
FILAR II	
Ryzyko kredytowe	1 456
Ryzyko stopy procentowej	967
SUMA	2 423
Oszacowany wymóg kapitałowy	35 765
Łączny współczynnik kapitałowy	18,12%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	16,90%
Współczynnik kapitału Tier I	14,31%

Łączny współczynnik kapitałowy został obliczony zgodnie z wytycznymi zawartymi w standardach CRR. Relacja całkowitego wymogu kapitałowego do funduszy własnych netto wynosiła 47,3%. Nadwyżka funduszy ponad wymagany kapitał wewnętrzny wynosząca 39,8 mln zł. pozwala na rozszerzenie działalności i umożliwia stabilny rozwój Banku.

G. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego rozumiane jest jako ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału w tym ryzyko odnoszące się do niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności wynikającego z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie:

1. ryzyko strategiczne (działalności, biznesowe) - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany
2. ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na Bank (cykliczności),
3. ryzyko prawne - prawdopodobieństwo poniesienia strat materialnych i niematerialnych, powstające m.in.: na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji prawnych, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno - prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub

organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne prowadzone z innymi podmiotami,

4. ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurencji) mających niekorzystny wpływ na Bank.

W 2019 r. ryzyko wyniku finansowego było uznane za ryzyko nieistotne. Z uwagi jednak na istotne znaczenie wyniku finansowego w procesie zwiększania funduszy własnych, Bank analizuje ryzyko wyniku finansowego w stosunku do potrzeb prowadzenia bieżącej działalności. Bank zarządzał ryzykiem wyniku finansowego opracowując Plan ekonomiczno – finansowy, który uwzględniał wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyka i adekwatność kapitałową w okresie planowanym. Zasady zarządzania ryzykiem poprzez analizę realizacji założeń Planu i Strategii działania określała „Instrukcja sporządzania i monitorowania Strategii działania oraz planu ekonomiczno – finansowego Banku Spółdzielczego w Płońsku”, jak również „Instrukcja zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. W ramach testów warunków skrajnych dla ryzyka wyniku finansowego Bank analizował:

1. wpływ zmian annuizowanej wartości kosztów działania o wartość odchylenia standardowego w okresie 12 m-cy na wartość wyniku finansowego,
2. wpływ utworzenia rezerw dla dwukrotnego wzrostu kredytów zagrożonych (zgodnie z testem warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego),
3. wpływ wzrostu konkurencji na rynku lokalnym, co spowoduje spadek skali działania, w wyniku czego następuje:
 - a) odpływ bazy depozytowej o 5% oraz spadek kosztów odsetkowych o 5%;
 - b) zmniejszenie portfela kredytów oraz spadek przychodów z odsetek o 10%;
 - c) spadek przychodów z tytułu prowizji o 5%,
 - d) wzrost kosztów działania o aktualny poziom inflacji.

I. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

J. Ryzyko braku zgodności

Skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

K. Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy i poziom kapitałów własnych Banku.

2. System kontroli wewnętrznej.

W Banku funkcjonował system kontroli wewnętrznej dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku, w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości oraz

stanowiący podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.

Cele podstawowe (ogólne) systemu kontroli wewnętrznej określone w przepisach zewnętrznych implementowane w Banku były następujące:

- 1) skuteczność i efektywności działania banku,
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w banku,
- 4) zgodność działania banku z przepisami prawa regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składały się:

- 1) organizacja kontroli wewnętrznej – wielostopniowa, sformalizowana kontrola wewnętrzna, objęta systemem raportowania i oparta na planach określonych w matrycy funkcji kontroli,
- 2) mechanizmy kontrolne – tj. procedury, podział obowiązków, autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, proces ewidencji w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym oraz operacji finansowych i gospodarczych, inwentaryzacja; dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia.
- 3) szacowanie ryzyka nieosiągnięcia w/w celów.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej był zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (trzy linie obrony):

- 1) **Na pierwszy poziom (IP)** składało się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka,
- 2) **Na drugi poziom (IIP)** składało się:
 - a) zarządzanie ryzykiem realizowane przez:
 - Zespół Oceny Ryzyka – mający za zadanie identyfikację, pomiar lub szacowanie ryzyka zidentyfikowanego jako istotne, kontrolę, monitorowanie i raportowanie,
 - inne komórki niezależnie od zarządzania ryzykiem (Zespół Monitoringu Ekspozycji Kredytowych, Biuro Organizacyjno- Prawne i Logistyki, Zespół Restrukturyzacji i Windykacji, Dyrektor Finansowy, Stanowisko ds. przeciwdziałania „praniu pieniędzy”, IOD);
 - b) działalność Zespołu Zgodności i Kontroli- wyodrębnionej w strukturze organizacyjnej Banku od stycznia 2019r komórki organizacyjnej, odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności i zarządzanie ryzykiem braku zgodności- komórka ds. zgodności. Zespół Zgodności i Kontroli powstał z połączenia funkcjonujących dotychczas w Pionie Bezpieczeństwa stanowisk „Stanowisko Kontroli (SK)” i „Stanowiska Zgodności (SZ)”.
- 3) **Na trzeci poziom (IIIP)** składała się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony na zasadach określonych w umowie Systemu Ochrony w załączniku nr 4 i 11 do umowy.

System kontroli wewnętrznej obejmował: funkcję kontroli, komórkę ds. zgodności oraz niezależną komórkę audytu wewnętrznego.

Na funkcję kontroli składały się: mechanizmy kontrolne, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli realizowana była na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Bank zapewnił dokumentację funkcji kontroli w szczególności:

- 1) poprzez rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,

2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemów kontroli z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Komórka ds. zgodności miała za zadanie identyfikację, ocenę, kontrole i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. Usytuowanie organizacyjne komórki ds. zgodności w strukturze organizacyjnej gwarantowało niezależność tej komórce poprzez:

- 1) bezpośrednią podległość Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansów i Bezpieczeństwa,
- 2) możliwość bezpośredniego i jednoczesnego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą,
- 3) możliwość jednoczesnego niezależnego raportowania do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- 4) szczególny tryb powoływania i odwoływania, poziomu wynagrodzeń, ochrona przed rozwiązaniem stosunku pracy lub przesunięciem,
- 5) uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu,
- 6) uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia były zagadnienia, które bezpośrednio dotyczą systemu kontroli wewnętrznej lub zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 7) uczestnictwo co najmniej raz w roku w posiedzeniach Rady Nadzorczej, na których jest omawiana działalność komórki ds. zgodności.

Struktura organizacyjna komórki ds. zgodności była dostosowana do zakresu prowadzonej działalności oraz poziomu ryzyka na jaki Bank był narażony. Zadania komórki ds. zgodności realizowane były przez Zespół Zgodności i Kontroli. Zespół Zgodności i Kontroli działał w oparciu o „Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności”.

Czynności kontrolne były realizowane na wszystkich etapach sporządzania, obiegu i rejestracji dokumentów bankowych i miały na celu stałą analizę przebiegu i rezultatów pracy, bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia oraz bieżące korygowanie uchybień i nieprawidłowości. Czynności kontrolne stanowiły integralną część codziennej działalności umożliwiając szybką reakcję na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów. Stanowiły integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku. Monitorowanie poziome i pionowe odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą matrycą funkcji kontroli.

Przeprowadzone na podstawie matrycy funkcji kontroli testy poziome i pionowe nie wykazywały błędów krytycznych i znaczących w wyodrębnionych mechanizmach kontrolnych. Stwierdzone w trakcie testów nieprawidłowości miały charakter nieprawidłowości o niskim priorytecie. Nie wpłynęły na wynik finansowy czy poziom ryzyka odzwierciedlony w poziomie osiągniętych limitów wewnętrznych.

Zespół Zgodności i Kontroli regularnie, w terminach określonych w regulacjach wewnętrznych sporządzał sprawozdania z wyników niezależnego monitorowania w tym testowania pionowego przeprowadzanego przez Bank Zrzeszający, z audytów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przedkładał je do wiadomości: Komórki Audytu Wewnętrznego w Spółdzielni Systemu Ochrony, Zarządu i Rady Nadzorczej. W roku 2019 Bank Spółdzielczy w Płońsku nie podlegał audytowi.

XI. PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO W 2020 ROKU

Za istotne okoliczności zaistniałe po dacie bilansu Zarząd Banku uznaje sytuację w gospodarce światowej spowodowaną pandemią koronawirusa. Jesteśmy przekonani, że ta sytuacja nie powoduje konieczności wprowadzenia korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019. W obecnej sytuacji trudno zaplanować przewidywalne warunki realizacji wyniku finansowego na rok 2020. W związku z rozprzestrzenianiem się

koronawirusa perspektywy rozwoju gospodarczego w tym roku istotnie się pogorszyły. Odnotowane w marcu i kwietniu 2020 r. załamanie koniunktury miało gwałtowny przebieg, przy czym największym poszkodowanym w pierwszych miesiącach obowiązywania ograniczeń aktywności gospodarczej był sektor usług. Na podstawie dostępnych danych za kwiecień br. można oczekiwać, iż polska gospodarka po raz pierwszy od początku lat dziewięćdziesiątych znalazła się w recesji. Zgodnie z prognozami Banku BPS, okresem najgorszej koniunktury będzie II kwartał 2020 r., w którym Produkt Krajowy Brutto zmniejszy się o 10,0 % r/r, m.in. na skutek spadku konsumpcji gospodarstw domowych, a także obniżenia aktywności inwestycyjnej. Równocześnie przyjęto, iż po przywróceniu możliwości funkcjonowania gospodarki w zwykłym trybie, w drugim półroczu nastąpi stopniowe ożywienie koniunktury. Skala poprawy dynamiki PKB będzie jednak mniejsza niż załamanie w drugim kwartale. W efekcie, w całym roku PKB zmniejszy się o 2,7 % (wobec 4,1 % wzrostu w 2019 r.). Należy jednak zaznaczyć, iż kluczowy wpływ na skalę spadku PKB będzie miał czas trwania epidemii i związanych z nią ograniczeń, który pozostaje nieokreślony. W przypadku przedłużania się okresu „zamrożenia” gospodarki, recesja może być głębsza niż założono w projekcji (OECD przyjmuje, iż każdy miesiąc restrykcji obniża roczne tempo wzrostu PKB o ok. 2 pp.).

Stymulujący wpływ na koniunkturę w drugim półroczu 2020 r. będzie miał m.in. rekordowo niski poziom stóp procentowych NBP. Wpływ ten realizował się będzie poprzez niższy niż w okresie przed redukcją stóp poziom kosztów zaciągniętych zobowiązań kredytowych podmiotów gospodarczych, jak i gospodarstw domowych. Równocześnie jednak należy zwrócić uwagę na ryzyko, iż w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych, część podmiotów z sektora bankowego może zaostriżyć kryteria przyznawania kredytów (wzrost marż, pozaodsetkowych kosztów). W efekcie, tempo rozwoju akcji kredytowej w porównaniu z okresem przedkryzysowym może wyhamować, co będzie osłabiało wzrost gospodarczy w Polsce.

Przyjęte w projekcji założenie dotyczące stabilizacji stóp wynika z oczekiwań, iż poprawa koniunktury w Polsce po zakończeniu epidemii będzie miała umiarkowany charakter (tempo wzrostu PKB w kolejnych latach pozostanie niższe niż przed kryzysem, zaś stopa bezrobocia będzie się kształtowała na poziomie wyższym niż przed epidemią). Równocześnie jednak wskaźnik inflacji konsumentów (średniorocznie) będzie kształtował się w granicach dopuszczalnych odchyłeń od celu władz monetarnych (2,5 %, plus/minus 1 pp.). W tych warunkach władze monetarne w perspektywie do 2023 r. prawdopodobnie nie zdecydują się na powrót do poziomu stóp sprzed kryzysu, a jedynie ograniczą się do zakończenia działań niestandardowych wprowadzonych w marcu i kwietniu 2020 r. (w tym m.in. skupu obligacji). Taki schemat działań byłby bliski scenariuszowi, który przyjęto w strefie euro w ostatnich latach, gdzie stopniowo wycofywano się z działań niestandardowych, lecz główna stopa procentowa od marca 2016 r. była utrzymywana na rekordowo niskim poziomie.

Potencjał wzrostu cen konsumpcyjnych będzie ograniczany m.in. poprzez umiarkowaną skalę konsumpcji gospodarstw domowych, na skutek utrzymywania się trudnej sytuacji na rynku pracy (wyższa niż przed kryzysem stopa bezrobocia). W tym samym kierunku oddziaływać będzie niższy niż w latach poprzednich poziom cen ropy na światowych rynkach. Tym niemniej, na skutek dostrzegalnych zmian klimatycznych, podobnie jak w latach ubiegłych istnieje ryzyko dalszego wzrostu cen żywności, a tym samym kształtowania się inflacji na wyższym poziomie niż przyjęto w projekcji. Ryzyko wzrostu cen produktów rolnych w 2020 r. dodatkowo może być zwiększone przez zmniejszone zbiory w Europie, na skutek obowiązujących w I półroczu ograniczeń przemieszczania się osób, w tym sezonowych pracowników zatrudnionych w rolnictwie.

Aktualnie Zarząd odnotował wzmożone zainteresowanie Klientów możliwością prolongaty rat kredytowych, co spowodowane jest w dużej mierze informacjami przekazywanymi przez media na stronach internetowych i telewizji. Pomimo tego, że sytuacja wciąż się zmienia, to do tej pory Zarząd Banku nie odnotował zauważalnego wpływu pandemii na sytuację finansową Banku, przy czym nie można przewidzieć jej wpływu na przyszłą działalność Banku. Zarząd Banku będzie monitorował potencjalny wpływ pandemii na sytuację Banku, podejmując wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić negatywne jej skutki. W warunkach utrzymywania się czynników ryzyka dla światowej koniunktury złoty, podobnie jak inne waluty rynków rozwijających się, może pozostawać słaby w relacjach do dolara i euro. Z czynników krajowych, które osłabiają złotego należy wskazać zarówno złagodzenie polityki pieniężnej przez Radę Polityki Pieniężnej, jak i zapowiedź Rządu RP w sprawie podjęcia działań z zakresu polityki fiskalnej, które mają wesprzeć

koniunkturę. Dostrzegając długoterminowe ryzyko dla złotego, wynikające z decyzji, jakie zostały podjęte w ostatnich tygodniach, warto zwrócić uwagę, że podobne pakiety zapowiedziano również w innych państwach, m.in. w Niemczech, ale także innych krajach naszego regionu, tj. Czechach i na Węgrzech. W tym kontekście również Stany Zjednoczone przyjęły pakiet stymulacyjny dla gospodarki o rekordowej wartości 2 bln dolarów (tj. nieco ponad 9 % PKB USA). Działania antykryzysowe podjęte w największej gospodarce świata powinny ograniczać siłę dolara na rynku walutowym.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za tym, że sytuacja banków się pogorszy jest dwukrotne obniżenie w marcu i w kwietniu br. stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej. Łącznie obniżono stopę referencyjną o 1 pp. do 0,5%, stopę lombardową obniżono o 1,5 pp. do poziomu 1,0%, stopę depozytową obniżono o 0,5p.p. do poziomu 0,0%, stopę redyskonta weksli obniżono o 1,20 pp. do poziomu 0,55%. Rada Polityki Pieniężnej podjęła również decyzję o obniżeniu stopy rezerwy obowiązkowej z 3,5% do 0,5%, a także o podwyższeniu oprocentowania środków utrzymywanych w formie rezerwy obowiązkowej z 0,5 % do poziomu stopy referencyjnej NBP. Poluzowanie polityki monetarnej jest reakcją na zagrożenia, jakie dla aktywności gospodarczej niesie za sobą rozprzestrzenianie się koronawirusa. Należy zauważyć, że skuteczność dalszego łagodzenia polityki pieniężnej przez banki centralne dla poprawy koniunktury może być niewielka, gdyż źródła obecnych ryzyk wykraczają poza sferę odpowiedzialności władz monetarnych. W bieżącym roku spodziewane jest obniżenie inflacji. Przewidujemy, że w związku, ze spowolnieniem gospodarki nastąpi wzrost bezrobocia oraz pogorszenie kondycji klientów biznesowych oraz klientów indywidualnych.

W zgodzie z rekomendacjami Komitetu Stabilności Finansowej Minister Finansów podpisał rozporządzenie w sprawie zniesienia bufora systemowego z 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do 0%. Redukcja bufora systemowego uwolni kapitał banków.

W związku z pandemią koronawirusa Rząd RP przedstawił główne założenia działań pomocowych dla gospodarki, które mają łagodzić negatywne skutki rozprzestrzeniania się wirusa. Będą to pakiety pomocowe dla przedsiębiorców poprzez dopłaty do wynagrodzeń pracowników, których zakłady zostały dotknięte skutkami pandemii, zaniechanie bądź odroczenie składek ZUS, rozszerzenie gwarancji BGK dla małych i średnich firm, subwencje dla mikro, małych i średnich Przedsiębiorstw.

Aktualna sytuacja epidemiologiczna będzie miała niewątpliwie wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową wielu przedsiębiorstw, a co za tym idzie również zatrudnionych w nich pracowników. Stąd globalnie w całym systemie bankowości należy się spodziewać pogorszenia portfela kredytów. Obniżenie stóp procentowych, po okresie pandemii będzie generowało skłonność Klientów do poszukiwania bardziej intratnych instrumentów lokowania środków, co może mieć wpływ na obniżenie skali depozytów w bankach.

Ekonomiści przewidują, że w 2020 r. sektor bankowy będzie działał w środowisku niskich stóp procentowych, co przy rosnących kosztach technologii bankowej oraz pogorszającym się portfelu kredytowym w sektorze bankowości spółdzielczej może wymusić procesy łączeniowe. Sektor spółdzielczy w 2020 r. stoi także przed koniecznością wdrożenia kosztownych technologii usprawniających i częściowo automatyzujących procesy w bankach. Wraz z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością prawną i technologiczną, wyraźnie zarysowała się konieczność pozostawania w cyfrowej bliskości z klientem, większego zakresu działania, szybkości podejmowania decyzji.

Dla Banku Spółdzielczego w Płońsku rok 2020 będzie okresem dużych wyzwań i intensywnej pracy. Oprócz powyższych niekorzystnych uwarunkowań z dniem 01.01.2020r. przyłączyliśmy Bank Spółdzielczy w Załuskach, który znalazł się w bardzo trudnej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Przeprowadzone badanie due diligence wykazało szereg nieprawidłowości w procesie kredytowym, łącznie z przypadkami naruszenia Ustawy Prawo Bankowe i Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw (...). Skala tych nieprawidłowości zwiększyła się jeszcze w tym roku na skutek przejęcia i przeglądu dokumentacji kredytowej klientów.

W wyniku połączenia wzrosła suma bilansowa Banku o blisko 144 mln zł do kwoty 888 mln zł, depozyty wzrosły o blisko 136 mln zł do 790 mln zł., kredyty wzrosły o 92 mln zł do ok. 524 mln zł Istotnie wzrosły kredyty zagrożone o 39 mln zł do 63 mln zł. W wyniku wzrostu kredytów zagrożonych pogorszyła się jakość portfela z 5% do ponad 12% udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów. W związku z powyższym będziemy prowadzić w zakresie „złych” kredytów procesy restrukturyzacyjne i windykacyjne. Będą to procesy wymagające niestandardowych decyzji i ich skutki będą widoczne w dłuższej perspektywie czasowej. W obszarze depozytów podejmujemy czynności zmierzające do ustalenia oprocentowania środków w oparciu o wartości rynkowe.

W 2020 r. zamierzamy zmienić system operacyjny Banku na Def 3000, którego dostawcą jest Asseco Poland S.A. wraz z systemami współpracującymi. Będzie to rozwiązanie posadowione w tzw. „chmurze”, a Bank będzie korzystał z usługi na zasadzie outsourcingu. Wraz ze zmianą systemu zamierzamy wprowadzić procesy, które częściowo automatyzują nasze czynności w zakresie zakładania rachunków bieżących, lokat terminowych oraz udzielania kredytów gotówkowych. Dzięki tym rozwiązaniom poprawimy efektywność, co bezpośrednio przełoży się na wyniki sprzedażowe i wynik finansowy Banku.

Pomimo wielu zagrożeń w otoczeniu zewnętrznym, nieuchronnych zmian organizacyjnych i technologicznych, Zarząd Banku jest przekonany, że innowacyjność, rozwój technologii, digitalizacja, zapewnienie bezpieczeństwa cyfrowego i działanie w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zapewni Bankowi bezpieczeństwo oraz możliwość dalszego rozwoju.

XII. POZOSTAŁE INFORMACJE

Wszystkie informacje wymagane przepisami art.111a Ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz.2357 z późn. zm.) zawarto w rozdziale III, IV, VII i X niniejszego sprawozdania. Ponadto opis systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe Bank ogłasza na stronie internetowej.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Płońsku:

1. Dariusz Konofalski – Prezes Zarządu	
2. Wioleta Ciulińska – Wiceprezes Zarządu ds.
finansów i bezpieczeństwa	
3. Robert Malinowski – Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	

Płońsk, dnia 14 maja 2020 r.